

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöstiedote
1.1.–31.12.2017

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2017

- Konsernin tulos ennen veroja oli 535 miljoonaa euroa (504). Oman pääoman tuotto oli 10,6 prosenttia (10,4).
- Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 344 miljoonaan euroon (260) sijoitustoiminnan nettotuottojen ja korkokatteen kasvettua. Luottokanta kasvoi 9,5 prosenttia 20,1 miljardiin euroon. Kulu-tuotto-suhde oli 31,4 prosenttia (32,8).
- Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja pieneni 193 miljoonaan euroon (231). Diskonttokoron alentaminen heikensi vakuutuskatetta ja operatiivista yhdistettyä kulusuhdetta, joka oli 96,1 prosenttia (87,6). Sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvo oli 135 miljoonaa euroa (85).
- Muun toiminnan tulos ennen veroja oli -2 miljoonaa euroa (13). Maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus säilyivät hyvänä.
- CET1-vakavaraisuus oli 16,0 prosenttia (14,9). Tavoite on 15 prosenttia.
- Jouko Pölönen eroaa OP Yrityspankki Oyj:n toimitusjohtajuudesta 30.4.2018.
- Vuoden 2018 näkymät: OP Yrityspankki -konsernin tuloksen ennen veroja odotetaan muodostuvan samantasoiseksi kuin vuonna 2017.

	1-12/2017	1-12/2016	Muutos, %
Tulos ennen veroja, milj. €			
Pankkitoiminta	344	260	32,2
Vahinkovakuutus	193	231	-16,7
Muu toiminta	-2	13	
Konserni yhteensä	535	504	6,0

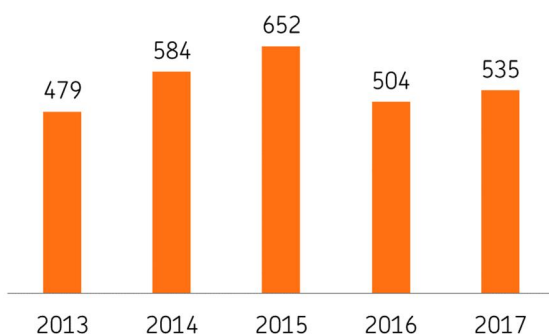
Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2016 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2016 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

Taloudelliset tavoitteet	31.12.2017	31.12.2016	Tavoite
Asiakaskokemus, NPS (-100+100)	69	58	70, yli ajan 90
CET1-vakavaraisuus, %	16,0	14,9	15
Taloudellisen pääomavaateen tuotto, %	17,8	17,0	22
Nykyliiketoiminnan kulut*, milj. €	534	471	Kulutaso 2020 alle 2015 tason (475)
Osinkosuhte tilikauden tuloksesta, %**	49,7	50,4	50

*Kuluista vähennetty terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnan kulut. Liukuva 12 kuukautta.

**Hallituksen esitys

Tulos ennen veroja, milj. €

Ydinvakavaraisuussuhde (CET1),%

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2017

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö	3
Konsernin tulos	4
Keskeiset tapahtumat tammi–joulukuussa	5
Konsernin vakavaraisuus	6
Luottoluokitukset	7
Riskienhallinta	7
Konsernin riskiasema	8
Segmenttien tulos	11
Pankkitoiminta	11
Vahinkovakuutus	13
Muu toiminta	16
Konsernin rakennejärjestelyt	17
Henkilöstö ja palkitseminen	17
Hallinnointi ja johto	17
OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen esitys yhtiön jakokelpoisten varojen käsittelemisestä	18
Vuoden 2018 näkymät	18
Tuloslaskelma	19
Laaja tuloslaskelma	19
Tase	20
Oman pääoman muutoslaskelma	21
Rahavirtalaskelma	22
Segmenttikohtaiset tiedot	23
Liitetaulukot	25

Toimintaympäristö

Suhdannekehitys vahvistui selvästi vuonna 2017. Luottamus talouteen koheni edelleen vuoden loppua kohti. Maailmantalous kasvoi ennakkotietojen mukaan nopeimmin yli viiteen vuoteen. Euroalueen talouskasvu ylsi viime vuonna parhaaseen vauhtiinsa kuluvalle vuosikymmenellä.

Inflaatio säilyi maltillisena suotuisasta talouskehityksestä huolimatta. Euroopan keskuspankki (EKP) jatkoi elvyttävää politiikkaansa. EKP osti arvopapereita markkinoilta koko vuoden ajan 60 miljardilla eurolla kuukaudessa, ja ohjaukset pysyivät ennallaan.

Euribor-korot säilyivät negatiivisina. 12 kuukauden Euribor-korko laski hieman runsaan likviditeetin vuoksi, mutta kolmen kuukauden Euribor-korko pysyi ennallaan. Pidemmät korot nousivat hieman vuoden aikana.

Suomessa talous kasvoi vahvasti laajalla rintamalla. Vienti elpyi kovimpaan vauhtiin kuluvalle vuosikymmenellä. Yritykset lisäsivät investointejaan parantuneen kannattavuuden ja lisäkapasiteetin tarpeen myötä.

Kuluttajien luottamus nousi suotuisan työllisyyskehityksen tukemana ennätystasolle, mikä siivitti kulutuksen hyvään kasvuun. Rakentaminen oli runsasta, asuntokauppa vilkastui, ja asuntojen hinnat nousivat keskimäärin hieman.

Talouskehitys jatkuu lähiaikoina myönteisenä niin euroalueella kuin Suomessa. Rahapolitiikka alkaa kiristyä vuoden aikana, mutta lyhyet korot nousevat vain vähän. Lähiaikojen suurimmat riskit liittyvät rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden lisääntymiseen sekä poliittiseen ympäristöön.

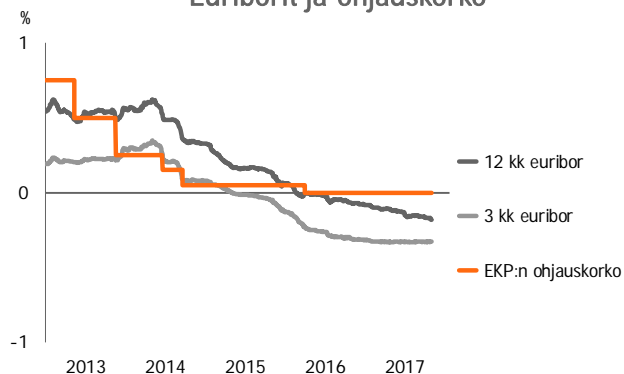
Kotitalouksien luottokanta kasvoi edellisestä vuodesta 2,7 prosenttia. Kulutusluottoja nostettiin viime vuotta vilkkaammin. Uusien nostettujen asuntoluottojen keskimarkkinakorko laski edelleen ja päätyi alle prosenttiin. Yritys- ja asuntoyhteisöluotot lisääntyivät 4,3 prosenttia vuoden takaisesta. Kotitalous- ja yritysluottojen kysynnän odotetaan vilkastuvan edelleen.

Talletuskannan vuosikasvu kiihtyi 6,1 prosenttiin, ja kotitalouksien talletuskannan kasvuvauhti hidastui 3,3 prosenttiin. Yritystalletukset lisääntyivät 8,0 prosenttia vuoden takaisesta julkisyhteisötalletusten kasvun jatkuessa vilkkaana.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen arvo kasvoi vuonna 2017 8,9 prosenttia 116,2 miljardiin euroon. Kasvusta 4,5 miljardia euroa oli peräisin nettomerkinnoista, ja 5,1 miljardia euroa johtui suotuisasta markkinakehityksestä.

Kansantalouden hyvä vire ja sijoitusmarkkinoiden myönteinen kehitys tukivat vakuutusala. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla kiristynyt hintakilpailu sekä henkilöasiakkaissa että yritys- ja yhteisövarakuutuksissa kuitenkin painoi maksutulon kehitystä.

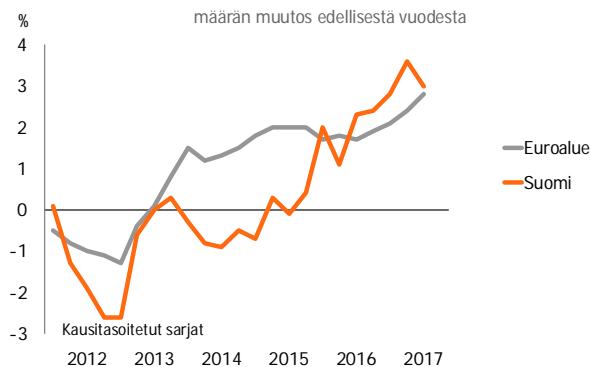
Euriborit ja ohjaukset

Lähde: Suomen Pankki

BKT

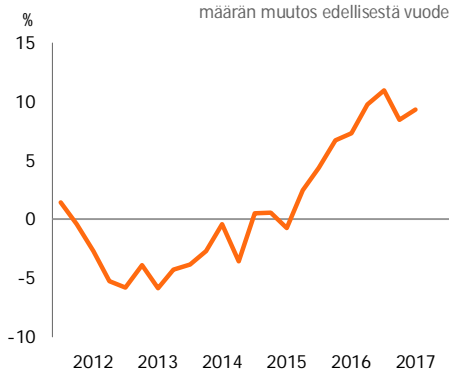
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lahteet: Eurostat, Tilastokeskus

Investoinnit Suomessa

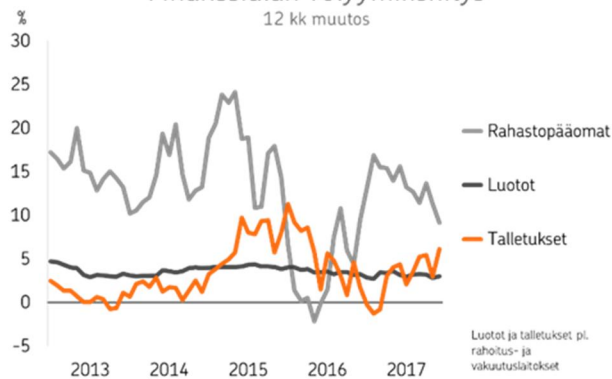
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus

Finanssialan volyymikehitys

12 kk muutos

Lähteet: Suomen Pankki, Suomen Sijoitus tutkimus Oy

Konsernin tulos

Milj. €	1–12/2017	1–12/2016	Muutos, %	10–12/ 2017	10–12/ 2016	Muutos, %
Korkokate	259	228	13,8	72	50	43,2
Vakuutuskate	459	534	-14,1	137	135	0,8
Nettopalkkiotuotot	-24	-4		-10	-14	-32,6
Sijoitustoiminnan nettotuotot	389	247	57,1	99	94	5,3
Liiketoiminnan muut tuotot	38	33	15,5	10	3	
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	1	-2		0	-2	
Tuotot yhteensä	1 121	1 037	8,2	308	266	15,8
Henkilöstökulut	164	162	1,2	43	42	3,8
Poistot ja arvonalentumiset	64	51	26,1	21	14	52,4
Liiketoiminnan muut kulut	344	281	22,7	98	82	20,6
Kulut yhteensä	573	494	16,0	163	137	18,7
Saamisten arvonalentumiset	12	37	-66,4	2	23	-92,3
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	2	2	5,0	0	0	3,6
Tulos ennen veroja yhteensä	535	504	6,0	142	105	36,0

Tammi–joulukuu

Konsernin tulos ennen veroja oli 535 miljoonaa euroa (504). Tuotot kasvoivat 8,2 prosenttia ja kulut 16 prosenttia. Tuotot kasvoivat sekä pankki- että vahinkovakuutustoiminnassa. Tuottoja kasvatti etenkin sijoitustoiminnan nettotuotot. Kuluja kasvatti ICT-kulujen kasvu.

Korkokate kasvoi 259 miljoonaan euroon (228). Pankkitoiminnan korkokate vahvistui varainhankintakustannusten laskettua ja luotokannan kasvettua. Korkokatetta pienensi Muu toiminta - segmentin johdannaistoiminnan korkokate.

Vakuutuskate laski 459 miljoonaan euroon (534) korvauskulujen kasvettua. Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 12 miljoonaa euroa henkilöasiakkaiden vakuutusmaksutuottojen kasvettua. Lisääntynyt hintakilpailu heijastui tuottojen kehitykseen niin henkilö- kuin yritysasiakkaissa. Diskonttokoron alentamissuunnitelman nopeutus kasvatti korvauskuluja 102 miljoonaa euroa (55). Lisäksi vahinkokehitys oli vertailukautta heikompi.

Nettopalkkiotuotot jäivät 24 miljoonaa euroa negatiivisiksi (-4). Konserni maksaa jäsenpankeille vahinkovakuutusten ja johdannaisten myynnistä palkkioita, jotka kasvattavat palkkiokuluja ja kääntävät nettopalkkiotuotot negatiiviseksi. Palkkiotuotot kasvoivat vertailukaudesta 6 miljoonaa euroa. Tuottoja kasvattivat arvopaperivälityksen ja arvopapereiden liikkeeseen laskun palkkiotuotot. Katsauskauden tuottoja kasvattivat myös vertailukautta suuremmat korttitoiminnan palkkiotuotot. Tuottoja pienensi maksuliikkeen ja vakuutusten välityksen palkkiotuottojen lasku. Palkkiokuluja kasvattivat jäsenpankeille maksetut vertailukautta suuremmat palkkiot johdannaisten ja valuuttatuotteiden myynnistä sekä korttitoiminnasta maksetut palkkiot. Palkkiokulut ilman

jäsenpankeille maksettuja palkkioita pienivät vertailukaudesta maksuliikkekulujen laskun johdosta.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 389 miljoonaa euroa (247). Arvopaperikaupan nettotuotot kasvoivat yhteensä 69 miljoonaa euroa, josta markkinamuutoksista johtuva johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin positiivisten arvonmuutosten (CVA) osuus oli 32 miljoonaa euroa. Lisäksi tuottoja paransivat Muu toiminta - segmentin johdannaistoiminnan tuotot. Myytävissä olevien varojen nettotuotot olivat 196 miljoonaa euroa (137). Niitä kasvattivat vertailukaudesta oman pääoman ehtoisten sijoitusten myyntivoittojen kasvu 87 miljoonalla eurolla sekä osinkojen ja voitto-osuuksien kasvu 14 miljoonalla eurolla sekä pienensivät saamistodistusten myyntitappiot 56 miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan nettotuotot sisälsivät arvonalentumisia yhteensä 5 miljoonaa euroa (20).

Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat ja olivat 38 miljoonaa euroa (33). Tuottoja kasvattivat terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnan tuotot sekä korttimaksujen tilitys- ja maksupäätelaitekannan sopimus- ja maksupäätelaitekannan myynnistä saatu myyntivoitto.

Kokonaiskulut kasvoivat 16 prosenttia ja olivat 573 miljoonaa euroa (494). Henkilöstökulut kasvoivat vertailukaudesta 1,2 prosenttia etuuspohjaisten eläkekulujen kasvettua. Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat ICT-kulujen kasvu 39 miljoonalla eurolla. Lisäksi liiketoiminnan muut kulut kasvoivat yhteensä 12 miljoonaa euroa terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnan laajentumisen sekä jäsenpankeille maksettujen likvideittireservin hyvityksien johdosta. Poistoja kasvatti lähinnä ICT-investointeihin liittyvä poistojen ja arvonalentumisten kasvu etenkin vahinkovakuutustoiminnassa.

Kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostui ICT-investoinneista ja niihin liittyvistä määrittelyistä. Kehittämisestä suurin osa kohdistui nykyliiketoimintaan. Kehittämismenot olivat tammi–joulukuussa 99 miljoonaa euroa (75). Nämä sisältävät lisenssimaksuja, ostettuja palveluita, muita hankkeisiin liittyviä ulkoisia kustannuksia sekä omaa työtä. Kehittämismenoista on aktivoitu 46 miljoonaa euroa (39).

Saamisten arvonalentumiset olivat 12 miljoonaa euroa (37). Niiden osuus luotto- ja takauskannasta oli 0,05 prosenttia (0,18).

Käyvän arvon rahasto ennen veroja pieneni vuodenvaihteesta ja oli kauden lopussa 204 miljoonaa euroa positiivinen (245).

Loka-joulukuu

Tulos ennen veroja kasvoi 142 miljoonaan euroon (105). Tuotot kasvoivat 15,8 prosenttia vertailukautta paremman korkokatteen johdosta. Kulut kasvoivat 18,7 prosenttia liiketoiminnan muiden kulujen kasvun johdosta.

Korkokate oli 72 miljoonaa euroa (50) luottokannan kasvettua sekä varainhankintakustannusten laskettua. Luottokanta kasvoi loka-joulukuussa 3,9 prosenttia.

VakuutusKate oli 137 miljoonaa euroa (135). Vakuutusmaksutuotot olivat 357 miljoonaa euroa (358) ja korvauskulut laskivat 221 miljoonaan euroon (223). Lisääntynyt hintakilpailu vaikutti tuottojen kehitykseen. Vertailukauden korvauskuluja kasvatti diskonttokoron lasku.

Nettopalkkiotuotot olivat 10 miljoonaa euroa negatiiviset (-14). Palkkiotuotot kasvoivat 3 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Palkkiotuottoja kasvattivat tuotot luotonannosta ja arvopaperien liikkeeseenlaskusta. Palkkiokulut pienenivät 1 miljoonaa euroa maksuliikepalkkiokulujen ja vakuutustoiminnasta maksettujen palkkiokulujen laskettua. Palkkiokuluja kasvattivat jäsenpankeille maksetut vertailukautta suuremmat palkkiot johdannais- ja valuuttatuotteiden myynnistä.

Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat vertailukaudesta ja olivat 99 miljoonaa euroa (94). Tuottoja kasvattivat oman pääoman ehtoisten sijoitusten myyntivoitot 38 miljoonaa euroa ja osingot ja voitto-osuudet 1 miljoona euroa. Arvonalentumisten määrä pieneni 5 miljoonaa euroa. Toisaalta saamistodistusten myyntivoitot olivat 21 miljoonaa euroa vertailukautta pienemmät. Arvopaperikaupan nettotuotot olivat 32 miljoonaa euroa (42) ja vahinkovakuutuksen saamistodistusten ja johdannaisten tuotot yhteensä olivat 6 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella.

Kulut yhteensä kasvoivat vertailukaudesta 26 miljoonaa euroa ja olivat 163 miljoonaa euroa (137). Kuluja kasvattivat jäsenpankeille maksetut likviditeettireservin hyvitykset, ICT-kulut sekä poistot ja arvonalentumiset yhteensä 19 miljoonaa euroa.

Keskeiset tapahtumat tammi–joulukuussa

EKP:n kohdennettu rahoitusoperaatio TLTRO-II

EKP tarjosi euroalueen luottolaitoksille neljä kohdennettua neljän vuoden mittaista pitempiaikaista rahoitusoperaatiota (TLTRO-II), joilla se pyrkii ensisijaisesti tukemaan kasvua. Pankit voivat lainata TLTRO-II-operaatioista määrän, joka vastaa enintään 30 prosenttia niiden vuoden 2016 tammikuun lopun lainakannasta euroalueen yrityksille ja kotitalouksille lukuun ottamatta kotitalouksien asuntolainoja. Ylläpitääkseen vahvaa kasvua OP Ryhmä osallistui katsauskaudella TLTRO-II-operaatioihin yhteensä 1 miljardilla eurolla. Yhteensä OP Ryhmä on osallistunut TLTRO-II-operaatioihin 4 miljardilla eurolla.

Pk-yrityksille suunnatut rahoitusohjelmat

OP Ryhmä on välittäjänä kahdessa Euroopan investointirahaston (EIR) takaamassa pk-yritysten rahoitusohjelmassa, jotka mahdollistavat yhteensä 300 miljoonan euron rahoituksen. EIR antaa luotoille 50 prosentin riskinjakotakauksen. Ohjelmat on suunnattu kasvavien ja innovatiivisten yritysten hankkeisiin sekä investointeihin. Ensimmäisen rahoitusohjelman sopimus allekirjoitettiin maaliskuussa 2016 ja se on tarkoitettu alle 500 henkilöä työllistävälle yrityksille. Tammikuussa 2017 allekirjoitetun sopimuksen kohderyhmää puolestaan ovat alle 250 henkilöä työllistävät yritykset. OP on myöntänyt ohjelmien puitteissa jo 315 yrityslainaa ja yhteensä lähes 180 miljoonaa euroa. Rahoittamalla pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joilla on kasvupotentiaalia, OP Ryhmä on mukana tukemassa tulevaisuuden talouskasvua ja työllisyyttä.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityspyyntö

OP Ryhmä on toimittanut vastauksensa Kilpailu- ja kuluttajavirastolta vuonna 2015 saatuun selvityspyyntöön. Viranomaiset selvittävät OP Ryhmän markkina-asemaa vähittäispankkipalveluissa ja vahinkovakuutus tuotteiden hinnoittelua. Asia on edelleen viranomais selvityksessä.

Korttimaksujen tilitys- ja maksupääteläpalveluiden myynti

OP Ryhmä ja Nets allekirjoittivat 5.4.2017 sopimuksen, jonka mukaisesti OP myi korttimaksujen tilitys- ja maksupääteläpalveluiden sopimus- ja maksupäätelätekantansa digitaaliseen maksujenvälitykseen erikoistuneelle Netsille. Tilitys- ja maksupääteläpalveluiden avulla kauppiat voivat ottaa vastaan korttimaksuja ostosten maksutapana. Kaupan myötä OPlta siirtyi Netsille noin 15 000 kauppiaan korttitilitys- ja maksupääteläpalvelusopimukset. OP ja Nets ovat tehneet yhteistyötä kaupan kohteena olevissa palveluissa vuodesta 2011 lähtien. Kaupasta tuloutui OP Yrityspankki -konsernin tulokseen 2 miljoonaa euroa.

OP Joukkorahoitus käynnistettiin

Syyskuussa käynnistettiin OP Joukkorahoitus: täysin digitaalinen palvelu, joka yhdistää rahoitusta tarvitsevat yritykset ja sijoittajat. OP toimii palvelussa rahoituksen välittäjänä. Palvelu on yrityksille uudenlainen kasvun rahoitusmuoto ja sijoittajille tapa tukea arvojensa mukaista toimintaa ja paikallisia yrityksiä.

Joukkorahoitus sopii erityisesti voimakkaasti kasvavien pienten ja keskisuurten yritysten rahoittamiseen.

Parhaimmillaan joukkorahoitus luo uutta kasvua ja työtä Suomeen, ja sopii siksi rahoitusmuotona OP:n yhteisölliseen toimintaan.

Timo Ritakalliosta hallituksen puheenjohtaja

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto nimitti 20.9.2017 oikeustieteen maisteri, MBA ja tekniikan tohtori Timo Ritakallion OP Ryhmän uudeksi pääjohtajaksi. Nimityksen myötä hänestä tulee myös OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja. Hän aloittaa OP Ryhmässä 1.3.2018. OP Ryhmän pääjohtaja ja OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Reijo Karhinen jäi johtajasopimuksensa mukaiselle eläkkeelle 31.1.2018. Hallituksen puheenjohtajan tehtäviä hoitaa uuden puheenjohtajan tehtävään siirtymiseen asti Tony Vepsäläinen.

Tehokkuustavoitetta täsmennettiin

Hallintoneuvosto täsmensi 26.10.2017 OP Ryhmän tehokkuustavoitetta. Aiempi tavoite oli, että OP Ryhmän nykyliiketoiminnan kulut ovat vuonna 2019 enintään samalla tasolla kuin vuonna 2015. Uusi tavoite on, että OP Ryhmän nykyliiketoiminnan kulut ovat vuonna 2020 vuoden 2015 tasolla. OP Yrityspankin hallitus päivitti kulutavoitteen vastamaan ryhmän tavoitetta.

EIP-rahoitus tukemaan keskisuurten ja suurten yritysten investointeja

Euroopan investointipankki (EIP) on sopinut OP:n kanssa riskinjakotakausrahoitusmallista suurille ja keskisuurille yrityksille. Marraskuussa allekirjoitettiin sopimus OP Yrityspankin ja EIP:n välillä. Sopimuksen myötä OP tuo keskisuurten suomalaisyritysten saataville 300 miljoonan euron rahoituspaketin. Riskinjakotakausta kohdennetaan OP Yrityspankin keskisuurten yritysten sopiviin rahoitushankkeisiin.

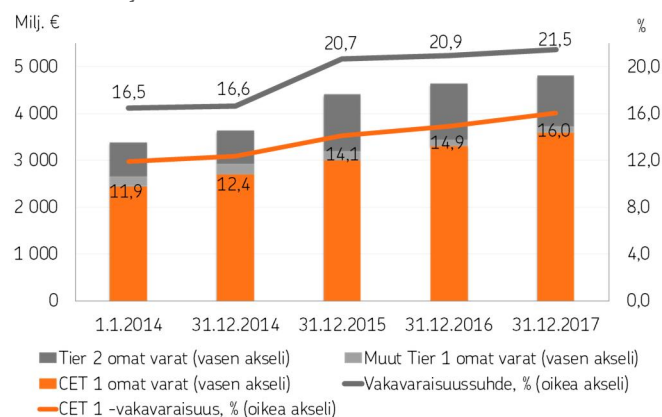
Sopimus kohdentuu yksittäisiin hankkeisiin ja mahdollistaa enintään 20 sopimusta takauksen piiriin. Riskinjakotakausta voidaan soveltaa hankkeisiin, joissa rahoituksen määrä on 7,5–50 miljoonaa euroa. EIP luottoluokittelee ja hinnoittelee itsenäisesti rahoituksen takauksen osalta, eikä riskinjakomallissa synny hinnoitteluhyötyä, jota asiakkaalle voitaisiin siirtää.

Jouko Pölönen eroaa OP:n palveluksesta

Jouko Pölönen eroaa OP Yrityspankki Oyj:n toimitusjohtajuudesta 30.4.2018 siirtyäkseen Ilmarisen toimitusjohtajaksi. Jouko Pölönen on ollut ryhmän palveluksessa vuodesta 2001 ja vastannut vuodesta 2014 johtokunnan jäsenenä ryhmätasoisesta pankkiliikeyrityksistä.

Konsernin vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus

Luottolaitosvakavaraisuus

Konsernin CET1-vakavaraisuus oli katsauskauden lopussa 16,0 prosenttia (14,9). Konsernin tavoite CET1-vakavaraisuudelle on 15 prosenttia.

Luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteeseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa käytännössä alarajan vakavaraisuussuhteelle 10,5 prosenttiin ja CET1-vakavaraisuudelle 7 prosenttiin.

Ydinpääoma oli katsauskauden lopussa 3,6 miljardia euroa (3,3). Ydinpääomaa kasvattivat Pankkitoiminta- ja Muu toiminta - segmenttien tulokset sekä osingot vakuutusyhtiöiltä.

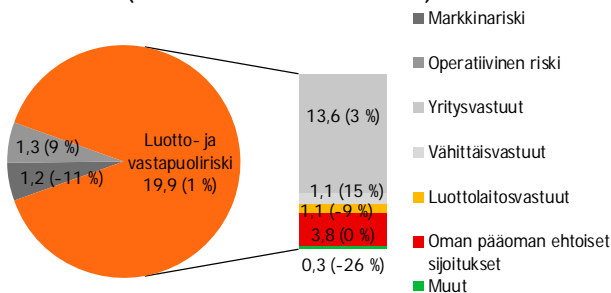
Kokonaisriski oli katsauskauden lopussa 22,3 miljardia euroa (22,1), eli 1,1 prosenttia suurempi kuin viime vuodenvaihteessa. Luottoriskin keskimääräiset riskipainot alenivat viime vuodenvaihteen tasolta luottokannan laadun parannuttua ja laskennan optimoinnin seurauksena. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset käsitellään riskipainotettuina erinä EKP:n luvan mukaisesti. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy konsernin sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 3,7 miljardia euroa noin 280 prosentin riskipainolla.

OP Yrityspankki -konserni kuuluu OP Ryhmään, jonka vakavaraisuutta valvotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan.

Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti joulukuussa 2017 edelleen olla asettamatta pankeille syklisyyttä vähentävää lisäpääomavaatimusta. Asuntolainoille tuli voimaan 15 prosentin riskipainoalaraja vuoden 2018 alusta lukien vähintään kahdeksi vuodeksi. Asuntoluottojen riskipainoalaraja kohdistuu OP Ryhmään, eikä sillä ole vaikutusta OP Yrityspankkiin.

Valtiovarainministeriö on valmistelemassa järjestelmäriskipuskurin lisäämistä luottolaitoslakiin. Luonnosten mukaan Finanssivalvonta voisi asettaa järjestelmäriskipuskurin 0–5 prosenttiin.

Kokonaisriski 31.12.2017,
yhteensä 22,3 mrd. €
(muutos vuoden alusta 1 %)

EKP:n valvonta

OP Ryhmä on EKP:n valvonnassa. EKP on asettanut OP Ryhmälle valvojan arviointiin (SREP) perustuvan pääomavaatimuksen. EKP:n lisäpääomavaatimus (P2R) on 1,75 prosenttia. Lisäpääomavaatimus huomioiden OP Ryhmän vakavaraisuuden minimitaso on CET1-vakavaraisuudelle 10,75 prosenttia ja vakavaraisuussuhteelle 14,25 prosenttia. Lisäksi EKP on määrittänyt vakavaraisuusohjeistuksen (P2G), jonka määrä on 1,0 prosenttia ja jonka rikkoutuminen ei vaikuttaisi esimerkiksi voitonjakoon. Tämä ohjeistus mukaan lukien OP Ryhmän CET1-vakavaraisuusvaade on 11,75 prosenttia. OP Ryhmän vakavaraisuus ylittää uuden minimitason selvästi. EKP:n harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus ei koske OP Yrityspankkia.

OP Ryhmä sai 2.2.2017 EKP:n päätöksen asettaa OP Ryhmän vähittäisvastuille riskipainollatit 18 kuukauden määräajaksi. Päätöksen taustalla ovat EKP:n havaitsemat puutteet OP Ryhmän vakavaraisuuden laskennassa käyttämän IRBA-menetelmän (Internal Ratings Based Approach) hallinnointi- ja validointiprosessissa, erityisesti validointien viivästyminen. Keskeisimmät puutteet on jo korjattu. Jäljellä olevien puutteiden korjaaminen etenee suunnitellusti. Päätös ei koske OP Yrityspankkia.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan sääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen on määrittämässä kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärää OP Ryhmän tasolla.

Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Vakavaraisuusarvio oli hieman viime vuodenvaihteen tasoa heikompi. Osingonmaksut laskivat omien varojen määrää.

Vahinkovakuutuksen Solvenssi II

Milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Omat varat, milj. €*	902	983
Pääomavaade, milj. €*	666	687
Solvenssisuhde, %*	135	143
Solvenssisuhde, % (ilman siirtymäsääntöä)	135	127

*siirtymäsäännökset huomioiden.

Luottoluokitukset

OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset 31.12.2017

Luokituslaitos	Lyhyt varain-hankinta	Näkymä	Pitkä varain-hankinta	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	Vakaa	AA-	Vakaa
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa

OP Vakuutus Oy:n luottoluokitukset 31.12.2017

Luokituslaitos	Luottoluokitus	Näkymä
Standard & Poor's	A+	Vakaa
Moody's	A3	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä ja OP Vakuutus Oy:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limitedistä ja Moody's Investors Service Ltd:stä. Yhtiöiden luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman.

OP Yrityspankki Oyj:n ja OP Vakuutus Oy:n luottoluokitukset eivät muuttuneet katsauskaudella.

Standard & Poor's vahvisti heinäkuussa 2017 OP Yrityspankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen AA- ja lyhyiden luottojen luokituksen A-1+ ja säilytti näkymät vakaina. Samassa yhteydessä Standard & Poor's vahvisti myös OP Vakuutus Oy:n luottoluokituksen A+ ja vakaat näkymät.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa ne uhkatekijät ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat strategian toteutumiseen. Tavoitteena on tukea strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että otetut riskit ovat oikeassa suhteessa riskinotto-kykyyn.

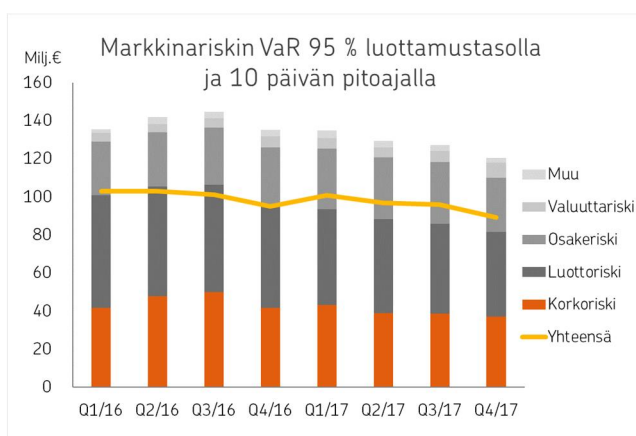
OP Yrityspankki -konsernin toiminnan merkittävät riskit ovat luottoriski, markkinariski, likviditeettiriski, vakuutusriski ja keskittymäriski. Strategiset riskit, maineriski ja operatiiviset riskit (ml. compliance-riski) liittyvät olennaisesti kaikkiin liiketoimintoihin.

Konsernin riskiasema

Vahva riskinotto- ja maltillinen tavoiteriskitaso pitivät luottoriskiaseman vakaana.

Konsernin rahoitus- ja maksuvalmius on hyvä. Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvänä.

Konsernin markkinariskiasema oli katsauskaudella vakaa. Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 89 miljoonaa euroa (95). VaR-tunnusluku sisältää vahinkovakuutusyhtiön kokonaistaseen, trading-toiminnan ja muun toiminnan likviditeettireservin sekä sisäisen pankin korkokomposition.

Operatiivisten riskien arvioidaan olevan maltillisella tasolla. Toiminnan ja palveluiden kehittämisen nopeus asettaa kuitenkin lähivuosina riskienhallinnalle lisähaasteita. Toteutuneista operatiivisista riskeistä aiheutui katsauskaudella noin 1,0 miljoonan euron (0,4) kustannukset.

Etuspohjaisten eläkejärjestelyiden riskit liittyvät korko- ja markkinariskisiin, eläkkeiden tuleviin korotuksiin sekä elinajanodotteen pitenemiseen. Eläkevelvoitteen diskonttauksessa käytettävän korkotason muutoksella on olennainen vaikutus eläkevelvoitteen määrään. Katsauskaudella muihin laajan tuloksen eriin kirjattu etuspohjaisten eläkejärjestelyiden nettovelan pienentyminen paransi katsauskauden laajaa tulosta ennen veroja 4 miljoonaa euroa. Nettovelkaa supistivat sijoitustoiminnan hyvä tuotto ja työeläkkeiden tulevien eläkkeiden korotusoletuksen aleneminen sekä kasvattivat OP Eläkekassan kokemuseräiset tarkistukset. Vertailukaudella etuspohjaisten eläkejärjestelyiden nettovelan kasvu heikensi laajaa tulosta ennen veroja 79 miljoonaa euroa.

Pankkitoiminta

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariskit.

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena.

Ongelmasaamisten yhteismäärä oli 195 miljoonaa euroa (198). Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamia, muita riskillisiksi luokiteltuja saamia sekä saamia,

joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Arvon alentumisten määrä oli 0,05 prosenttia (0,18) luotto- ja takauskannasta.

Pankkitoiminnan kokonaisvastuut (ml. johdannaisten asiakaskaupat) olivat 31,6 miljardia euroa (29,3). Luottokelpoisuudeltaan parhaiden luottoluokkien 1–5,5 osuus kokonaisvastuista (pois lukien henkilöasiakkaat) oli 66,4 prosenttia (65,9). Heikoimpien luottoluokkien 11–12 osuus oli 0,6 prosenttia (0,7). Pankkitoiminnan kokonaisvastuista yritys vastuut (ml. asuntoyhteisöt sekä vähittäisvastuiden yritysasiakkaat) muodostivat 87,9 prosenttia (88,1). Yritysvastuista investointitasolle (luottoluokat 1–5,5) luokiteltujen vastuiden osuus oli 65,4 prosenttia (64,9) ja kahden heikoimman luottoluokan vastuut olivat 187 miljoonaa euroa (196) eli 0,7 prosenttia (0,8).

Pankkitoiminnan kokonaisvastuut vastuuryhmittäin, mrd. €

	31.12.2017	31.12.2016	Muutos
Yritysvastuut*	27,8	25,8	1,9
Vähittäisvastuut	1,7	1,5	0,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1,2	0,7	0,4
Julkisyhteisöt	1,0	1,2	-0,3
Yhteensä	31,6	29,3	2,3

* ml. asuntoyhteisöt sekä vähittäisvastuiden yritysasiakkaat

Pankkitoiminnan kokonaisvastuut luottoluokittain*, mrd. €

Luottoluokka	31.12.2017	31.12.2016	Muutos
1,0–2,0	2,2	1,7	0,5
2,5–5,5	17,7	16,6	1,1
6,0–7,0	6,5	5,9	0,6
7,5–9,0	3,2	3,2	0,0
9,5–10,0	0,2	0,2	0,0
11,0–12,0	0,2	0,2	0,0
Yhteensä	29,9	27,8	2,1

* pl. henkilöasiakkaat

Neljän asiakkaan vastuut ylittivät 10 prosenttia asiakasriskiä kattavista omista varoista vähennyserien ja muiden luottoriskin vähentämistekniikoiden jälkeen. Suurten asiakasriskien määrä oli katsauskauden lopussa 1,9 miljardia euroa (0,0) ja asiakasriskejä kattavat omat varat 4,3 miljardia euroa (4,6).

Yritys- ja asuntoyhteisövastuiden toimialakohtainen jakauma säilyi hyvin hajautuneena. Merkittävimmät toimialat olivat energia 14,8 prosenttia (13,2), kauppa 11,1 prosenttia (10,5) ja palvelut 9,6 prosenttia (7,3).

Baltian liiketoiminnan vastuut kasvoivat 2,5 miljardiin euroon (2,0), joka oli 7,8 prosenttia (6,9) Pankkitoiminnan kokonaisvastuista.

Pankkitoiminnan vastuiden seurannassa siirryttiin käyttämään vastuuryhmiä aikaisemmin käytettyjen asiakassektorien sijaan. Vertailutiedot on oikaistu uuden seurannan mukaiseksi.

Vahinkovakuutus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, eläkeluottojen vakuutusvelan edunsaajien eliniän ennakoitua nopeampi kasvu, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotasoa sekä vakuutusvelan diskonttokoron ja markkinakorkojen välinen ero.

Ennustettujen elinikien piteneminen yhdellä vuodella kasvattaisi eläkeluottoista vakuutusvelkaa 45 miljoonaa euroa. Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason lasku 0,1 prosenttiyksiköllä kasvattaisi vakuutusvelkaa 27 miljoonaa euroa.

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vahinkovakuutuksen merkittävien markkinariski on markkinakorkojen laskun vakuutusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus.

Sijoitusten riskiasema oli katsauskaudella vakaa. Riskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopulla 52 miljoonaa euroa (57). Sijoitussalkun omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vakuutusvelan korkoriskiä on suojattu korkojohdannaisten lisäksi joukkovelkakirjalainoin. Salkun korko- ja luottoriski säilyi vakaana. Vakuutusvelan korkoriskin suojausaste on pidetty vakaana.

Muu toiminta

Muu toiminta -segmentin keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Markkinariski on merkitykseltään suurin likviditeettireserviin sisältyvissä saamistodistuksissa.

Likviditeettireservin saamistodistusten markkina-arvoon suhteutettu markkinariski (VaR 95 %) pysyi vakaana katsauskaudella. Sijoitusten määrä laski hieman, eikä omaisuuslajijakaumassa tapahtunut merkittäviä muutoksia.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa OP Yrityspankin ylläpitämällä likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi ja muut varautumissuunnitelman mukaiset lisärahoituslähteet riittävät kattamaan vähintään kahden vuoden rahoitustarpeen tilanteessa, jossa tukkuvarainhankinta ei toimisi ja talletuskanta laskisi maltillisesti.

Vakuuskelpoisten saamistodistusten määrän laskuun vaikutti muun muassa niiden käyttäminen vakuutena TLTRO-II-rahoitusoperaatioissa.

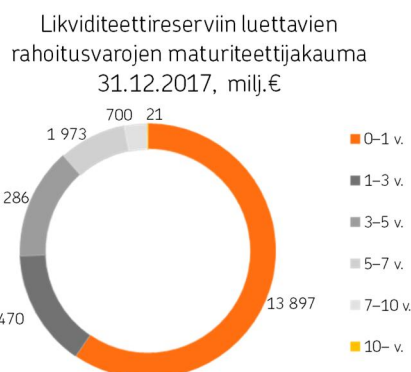
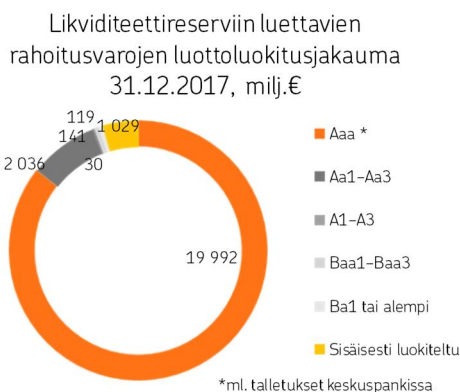
OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likviditeettireservin riittävyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Siirtymäsäännösten mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 80 prosenttia vuonna 2017 ja vähintään

100 prosenttia vuoden 2018 alusta alkaen. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli joulukuun lopussa 123 prosenttia.

Likviditeettireservi

Mrd. €	31.12.2017	31.12.2016	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	12,8	9,3	37,2
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	9,1	11,2	-18,7
Vakuuskelpoiset yritysluotot		0,1	
Yhteensä	21,9	20,6	6,2
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	1,5	1,4	5,8
Likviditeettireservi markkina-arvoin	23,3	22,0	6,2
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-0,7	-0,7	2,5
Likviditeettireservi vakuusarvoin	22,7	21,3	6,3

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, arvopaperistettuja saamia ja vakuuskelpoisia luottoja. Likviditeettireserviin kuuluvat saamistodistukset on reservilaskelmassa arvostettu markkinoilta saataviin noteerauksiin.

OP Ryhmän keskusrahallaitoksena toimivalle OP Yrityspankki Oyj:lle osuuspankit ja OP Osuuskunta tytäryhtiöineen ovat

merkittävä asiakasryhmä. Muu toiminta- ja Pankkitoiminta-segmenttien yhteenlasketuista vastuista 16,0 prosenttia muodostui OP Ryhmän (pl. OP Yrityspankki -konserni) vastuista. Nämä vastuut kasvoivat vuoden aikana 0,4 miljardia euroa eli 3,6 prosenttia. Luottokelpoisuudeltaan osuuspankkien ja OP Osuuskunnan vastuut ovat investointitasoa.

**Muu toiminta -segmentin kokonaisvastuut
luottoluokittain, mrd. €**

Luottoluokka	31.12.2017	31.12.2016	Muutos
1,0–2,0	31,5	29,7	1,8
2,5–5,5	5,6	6,8	-1,2
6,0–7,0	0,0	0,0	0,0
7,5–9,0	0,5	0,1	0,4
9,5–10,0	0,0	0,0	0,0
11,0–12,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	37,6	36,6	-1,0

Segmenttien tulos

OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintasegmentit ovat Pankkitoiminta ja Vahinkovakuutus. Terveys- ja hyvinvointiliiketoiminta sisältyy Vahinkovakuutus-liiketoimintasegmenttiin. Muu toiminta -segmentissä esitetään liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta, esimerkiksi OP Ryhmää ja sen liiketoimintaa tukevat toiminnot kuten keskuspankki ja likviditeettireservi. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Pankkitoiminta

- Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 344 miljoonaan euroon (260) korkokatteen ja sijoitustoiminnan nettotuottojen kasvun seurauksena.
- Luottokanta kasvoi vuodessa 9,5 prosenttia 20,1 miljardiin euroon.
- Saamisten arvonalentumisten osuus luotto- ja takauskannasta laski 0,05 prosenttiin (0,18).
- Kulu-tuotto-suhde oli 31,4 prosenttia (32,8).
- Pankkitoiminnan merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat rahoituksen ja maksamisen järjestelmien kehittämiseen.
- Vuoden 2017 lopussa avattiin edustusto Shanghaihin, Kiinaan, tukemaan suomalaisyritysten kasvua ja kansainvälistymistä Aasian markkinoilla.

Pankkitoiminnan avainlukuja

Milj. €	1–12/2017	1–12/2016	Muutos, %
Korkokate	348	300	16,1
Nettopalkkiotuotot	129	142	-9,5
Sijoitustoiminnan nettotuotot	18	-16	
Liiketoiminnan muut tuotot	24	15	58,9
Tuotot yhteensä	520	442	17,6
Henkilöstökulut	54	54	0,6
Poistot ja arvonalentumiset	11	10	15,1
Liiketoiminnan muut kulut	98	81	20,5
Kulut yhteensä	163	145	12,7
Saamisten arvonalentumiset	12	37	-66,6
Tulos ennen veroja	344	260	32,2
Kulu-tuotto-suhde, %	31,4	32,8	
Luottokanta, mrd. €	20,1	18,0	11,7
Takauskanta, mrd. €	2,4	2,5	-5,8
Yritysluottojen keskimarginaali, %	1,25	1,41	
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	0,05	0,18	
Henkilömäärä	628	652	

Pankkitoiminnan luottokanta kasvoi vuodessa 9,5 prosenttia 20,1 miljardiin euroon. Katsauskaudella kasvuun vaikutti konsernin sisäinen asiakasvastuiden muutos 0,4 miljardia euroa. Muutoksella ei ollut vaikutusta OP Yrityspankki -konsernin luottokantaan. Takauskanta oli 2,4 miljardia euroa (2,5) ja sitovat nostamattomat luottolimiitit olivat 4,5 miljardia euroa (4,4).

Yritysten kumppanina OP Yrityspankki haluaa omalla toiminnallaan edistää kotimaisen yritystoiminnan menestystä ja kansainvälistymistä. Vuoden 2017 lopussa avattiin edustusto Shanghaihin, Kiinaan, tukemaan suomalaisyritysten kasvua ja kansainvälistymistä Aasian markkinoilla.

Syyskuussa käynnistettiin OP Joukkorahoitus: täysin digitaalinen palvelu, joka yhdistää rahoitusta tarvitsevat yritykset ja sijoittajat. OP toimii palvelussa rahoituksen välittäjänä. Joukkorahoitus sopii erityisesti voimakkaasti kasvavien pienten ja keskisuurten yritysten rahoittamiseen. Palvelun puitteissa on jo toteutettu yksi onnistunut joukkorahoituskierron ja joulukuussa käynnistettiin toinen joukkorahoituskohde, joka toteutui tammikuussa onnistuneesti.

Marraskuussa allekirjoitettiin sopimus riskinjakotakaus-rahoitusmallista suurille ja keskisuurille yrityksille Euroopan investointipankin (EIP) kanssa ensimmäisenä Euroopassa. Sopimuksen myötä OP Yrityspankki tuo keskisuurten

suomalaisyrittäjien saataville 300 miljoonan euron rahoituspaketin. Riskinjakotakaus kohdennetaan OP Yrityspankin keski suurten yritysten sopiviin rahoitushankkeisiin. Lisäksi kaksi muuta käynnissä olevaa takausohjelmaa, SME InnovFin ja SME Initiative, ovat herättäneet kiinnostusta yritysasiakkaisamme, ja ohjelmien avulla pystytään hyvin tukemaan asiakkaidemme investointeja ja kasvua.

Odotukset korkojen noususta kasvattivat korkosuojien myyntiä henkilö- ja yritysasiakkaille. Esimerkiksi asuntolainoihin niitä otettiin lähes viisinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna.

Tammi-joulukuu

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 32,2 prosenttia 344 miljoonaan euroon (260). Tuotot kasvoivat 17,6 prosenttia ja kulut 12,7 prosenttia. Luottokannan kasvu ja positiivinen CVA-arvostus kasvattivat tuottoja vertailukaudesta. Tuottojen kasvun seurauksena kulu-tuotto-suhde parani 31,4 prosenttiin (32,8).

Luottokannan kasvun ja varainhankintakustannusten laskun seurauksena korkokate kasvoi 16,1 prosenttia 348 miljoonaan euroon.

Pankkitoiminnan nettopalkkiotuotot laskivat 9,5 prosenttia 129 miljoonaan euroon (142). Jäsenpankeille maksettiin vertailukautta suuremmat palkkiot johdannais- ja valuuttatuotteiden myynnistä, mikä kasvatti katsauskauden palkkiokuluja.

Sijoitustoiminnan nettotuottoja kasvatti korkojen muutoksista ja muista markkinamuutoksista aiheutunut positiivinen CVA-arvostus. CVA-arvostus oli 21 miljoonaa euroa positiivinen, kun se oli vertailukaudella 12 miljoonaa euroa negatiivinen.

Liiketoiminnan muita tuottoja kasvattivat korttimaksujen tilitys- ja maksupäätepalveluiden myyntiin liittyneet 2 miljoonan euron tuotot, varainhankintakustannusten 3 miljoonan euron hyvitys Muu toiminta -segmentistä ja OP Vakuutus Oy:ltä OP Yrityspankkiin siirtyneiden asuntolainatakausten 1 miljoonan euron tuotot.

Pankkitoiminnassa nettoluottotappioiden ja arvonalentumisten määrä oli 12 miljoonaa euroa (37) eli 0,05 prosenttia luotto- ja takauskannasta (0,18). Lopullisia luottotappioita kirjattiin 35 miljoonaa euroa (37) ja arvonalentumisten peruutuksia 22 miljoonaa euroa (0).

Pankkitoiminnan kulut olivat 163 miljoonaa euroa (145). Henkilöstökulut olivat vertailukauden tasolla eli 54 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 20,5 prosenttia 98 miljoonaan euroon (81). ICT-kulut kasvoivat 13 miljoonaa euroa.

Katsauskaudella OP Yrityspankin back office -toiminnot siirrettiin OP Ryhmässä keskitettyihin palveluihin, mikä pienensi Pankkitoiminnan henkilömäärää vertailukaudesta.

Vahinkovakuutus

- Tulos ennen veroja oli 193 miljoonaa euroa (231). Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 175 miljoonaa euroa (102). Tulos ennen veroja käyvin arvoon oli 108 miljoonaa euroa (300).
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 0,9 prosenttia (1,6). Sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvoon oli 135 miljoonaa euroa (85).
- Eläkevastuiden diskonttokorko laskettiin syyskuussa 1,5 prosenttiin. Diskonttokoron alentaminen kasvatti korvauskuluja 102 miljoonaa euroa (55).
- Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 96,1 prosenttia (87,6) ja operatiivinen liikekulusuhde 20,3 prosenttia (18,5). Yhdistetty kulusuhde oli 97,6 prosenttia (89,1). Diskonttokoron lasku ja heikko vahinkokehitys heikensivät yhdistettyjä kulusuhteita.
- OP Ryhmä myy Baltiassa toimivan tytäryhtiönsä Seesam Insurance AS:n koko osakekannan Latvian ja Liettuan sivuliikkeineen Vienna Insurance Groupille (VIG). Kauppa kirjattiin osapuolten välillä on allekirjoitettu 18.12.2017.
- Vahinkovakuutuksen perusjärjestelmän uudistus on aloitettu. Katsauskaudella lanseerattiin uusi liikennevakuutus ja täysin digitaalisen OP Nano -palveluperheen kotivakuutus ja matkavakuutus.

Vahinkovakuutuksen avainlukuja

Milj. €	1–12/2017	1–12/2016	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	1432	1 420	0,9
Korvauskulut	970	883	9,8
Muut kulut	3	3	4,3
Vakuutuskate	459	534	-14,0
Sijoitustoiminnan nettotuotot	175	102	71,1
Muut nettotuotot	-61	-77	-20,1
Tuotot yhteensä	573	559	2,4
Henkilöstökulut	102	100	2,3
Poistot ja arvonalentumiset	50	40	25,7
Liiketoiminnan muut kulut	226	187	21,2
Kulut yhteensä	378	326	16,0
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	2	2	5,0
Tulos ennen veroja	193	231	-16,7
Yhdistetty kulusuhde, %	97,6	89,1	
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	96,1	87,6	
Operatiivinen vahinkosuhde, %	75,8	69,1	
Operatiivinen liikekulusuhde, %	20,3	18,5	
Operatiivinen riskisuhde, %	69,3	63,3	
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	26,9	24,3	
Solvenssisuhde (Solvenssi II), %*	135	143	
Suurvahinkojen omalla vastuulla oleva korvausmeno	78	61	
Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin (run off -tulos)	35	60	
Henkilömäärä	1 774	1 730	

*Luku on esitetty siirtymäsäännökset huomioiden.

Henkilöasiakkaiden ja Baltian vakuutusmaksutuotot kasvoivat. Yritysassiakkaiden vakuutusmaksutuotot jäivät vertailukautta pienemmäksi. Lisääntynyt hintakilpailu erityisesti liikennevakuutuksessa ja yritysvakuutuksissa heijastui tuottojen kehitykseen niin henkilö- kuin yritysasiakkaissa. Vahinkokehitys oli vertailukautta heikompi.

Pankki- ja vakuutusasiointista kertyviä OP-bonusia käytettiin 2 314 000 vakuutuslaskuun (2 200 000), joista 327 000 laskua

(297 000) maksettiin kokonaan bonuksilla. Bonuksilla maksettujen vakuutusmaksujen määrä oli 114 miljoonaa euroa (107).

Verkko- ja mobiiliasiointin kehittäminen niin vakuutus- kuin korvauspalvelussa on vahinkovakuutuksen keskeisiä painopisteitä. Uusien vahinkoapu.op.fi-sivuston ja OP-mobiiliin vahinkoilmoituspalvelun käyttö on ollut runsasta. Henkilöasiakkaiden vahingoista lähes 70 prosenttia ilmoitetaan

sähköisten kanavien kautta. Katsauskaudella OP julkaisi uuden, täysin digitaalisen OP Nano -palveluperheen, jonka kotivakuutus lanseerattiin toukokuussa ja matkavakuutus syyskuussa. Pohjola Terveys Oy:n sairaalaverkosto täydentyi katsauskaudella kahdella uudella Pohjola Sairaalalla. Helsingissä sijaitseva Pohjola Sairaala ja vuonna 2016 avattu Tampereen sairaala saivat rinnalleen toukokuussa avatun Oulun sairaalan ja elokuussa Kuopioon perustetun sairaalan. Kaikki neljä Pohjola Sairaala tarjoavat kattavat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut, tutkimukset, leikkauspalvelut sekä kuntoutuksen. Sairaalaverkosto valmistuu toukokuussa 2018 avautuvan Turun Pohjola Sairaalan myötä.

Hallintoneuvosto käsittelee kokouksessaan 28.9.2017 terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnan strategian mukaisen laajentumisen seuraavia vaiheita. Tulevina vuosina liiketoimintaa on tarkoitus laajentaa muun muassa valtakunnallisen lääkäriasemaverkoston rakentamisen kautta. Lisäksi selvitetään palvelutarjonnan laajentamista ikääntyvien hoivapalveluihin.

Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä Pohjola Sairaaloitten palveluun. Leikkausasiakkaiden antama NPS-luku oli tammi-joulukuussa 97 (96).

OP Ryhmä myy Baltiassa toimivan tytäryhtiönsä Seesam Insurance AS:n koko osakekannan Latvian ja Liettuan sivuliikkeineen Vienna Insurance Groupille (VIG). Kauppakirja osapuolten välillä on allekirjoitettu 18.12.2017. Yrityskaupan on tarkoitus toteutua vuoden 2018 aikana, mikäli kaupalle saadaan viranomaisten hyväksyntä ja kaupan edellytykset muutoin täyttyvät.

Tammi-joulukuu

Tulos ennen veroja oli 193 miljoonaa euroa (231). Vakuutuslaski 14,0 prosenttia 459 miljoonaan euroon pääosin diskonttokoron laskun seurauksena. Tuloslaskelmaan kirjatut sijoitusten nettotuotot kasvoivat 73 miljoonaa euroa. Sijoitusten myyntivoitot olivat 132 miljoonaa euroa (55). Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli 108 miljoonaa euroa (300).

Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 96,1 prosenttia (87,6). Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä poistoja yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä.

Vakuutusmaksutuotot

Milj. €	1-12/2017	1-12/2016	Muutos, %
Henkilöasiakkaat	786	771	1,9
Yritysassiakkaat	584	591	-1,3
Baltia	62	58	8,2
Yhteensä	1 432	1 420	0,9

Korvauskulut ilman diskonttokoron laskua kasvoivat 4,8 prosenttia. Uusista omaisuuden ja toiminnan suurvahingoista aiheutuva korvausmeno oli vertailukautta suurempi. Tammi-joulukuussa kirjattiin 85 (78) uutta omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa, joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 78 miljoonaa euroa (61). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Lakisääteisten eläkkeiden

korvausvastuun muutos oli vertailukautta pienempi. Tammi-joulukuussa eläkkeiden korvausvastuun muutos oli -8 miljoonaa euroa (10). Diskonttokorko laskettiin syyskuun lopussa 1,5 prosenttiin. Vuoden 2016 lopussa keskimääräinen diskonttokorko oli 1,97 prosenttia. Diskonttokoron lasku kasvatti korvauskuluja 102 miljoonaa euroa (55). Diskonttokoron muutos heikensi operatiivista yhdistettyä kulusuhdetta 7,1 prosenttiyksikköä (3,9).

Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin, ilman diskonttokoron muutoksen vaikutusta, paransivat vakuutusteknistä katetta 35 miljoonaa euroa (60). Operatiivinen vahinkosuhte oli 75,8 prosenttia (69,1). Operatiivinen riskisuhte ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 69,3 prosenttia (63,3).

Kulut kasvoivat 16,0 prosenttia ICT-kulujen kasvun ja terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnan laajentumisen johdosta ja olivat 52 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudella. Operatiivinen liikekulusuhde oli 20,3 prosenttia (18,5). Operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 26,9 prosenttia (24,3).

Operatiivinen vakuutustekninen kate ja yhdistetty kulusuhde (CR)

	1-12/2017		1-12/2016	
	Kate milj. €	CR, %	Kate milj. €	CR, %
Henkilöasiakkaat	93	88,1	130	83,1
Yritysassiakkaat	-41	107,0	41	93,1
Baltia	3	95,3	5	91,1
Yhteensä	55	96,1	176	87,6

Diskonttokoron lasku heikensi sekä henkilö- että erityisesti yritysasiakkaiden vakuutusteknistä kannattavuutta. Yritysasiakkaiden kate ilman suunnitelman ylittävää diskonttokoron muutosta oli 4 miljoonaa euroa negatiivinen. Heikko vahinkokehitys rasitti erityisesti suurasiakkaiden kannattavuutta.

Sijoitustoiminta

Vahinkovakuutuksen sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvo in oli 135 miljoonaa euroa (85). Sijoitustaseen nettotuotto on laskettu vähentämällä koko sijoitusomaisuuden tuotoista markkinaehtoisen vakuutusvelan arvonmuutos.

Sijoituskannan jakauma

%	31.12.2017	31.12.2016
Joukkolainat ja korkorahastot*	68,0	74,4
Vaihtoehtoiset sijoitukset*	4,7	3,2
Osakkeet	8,5	8,1
Pääomasijoitukset	1,9	2,9
Kiinteistöt	8,3	9,8
Rahamarkkinat	8,5	1,9
Yhteensä	100	100

*Sijoituskannan jakaumassa matalariskiset epälikvidit kiinteistövakuudelliset rahastot on siirretty joukkolainoista ja korkorahastoista vaihtoehtoiset sijoitukset -ryhmään. Taulukon vertailutiedot on oikaistu.

Vahinkovakuutustoiminnan sijoituskanta oli katsauskauden lopussa 3 903 miljoonaa euroa (3 876). Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus oli 95 prosenttia (91) ja 65 prosenttia (62) sijoituksista oli vähintään A- -luokitelluissa saamisissa. Katsauskauden lopussa korkosijoitusten modifioitu duraatio oli 5,1 (5,4).

Suorien joukkovelkakirjalainasijoitusten keskimääräinen tuotto oli eräpäivään instrumenttien hankintahinnalla laskettuna (running yield) 1,8 prosenttia (1,7).

Muu toiminta

- Tulos ennen veroja oli 2 miljoonaa euroa negatiivinen (13). Tulosta pienensi Keskuspankin vertailukautta matalampi tulos.
- Tulos sisälsi saamistodistusten myyntivoittoja 19 miljoonaa euroa (19) ja osinkotuottoja 11 miljoonaa euroa (3).
- Maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus säilyivät hyvänä.

Muu toiminta -segmentin avainlukuja

Milj. €	1–12/2017	1–12/2016	Muutos, %
Korkokate	-68	-48	43,1
Nettopalkkiotuotot	-94	-84	11,3
Sijoitustoiminnan nettotuotot	195	159	22,5
Liiketoiminnan muut tuotot	8	13	-36,0
Tuotot yhteensä	41	40	2,2
Henkilöstökulut	8	8	6,8
Muut kulut	36	19	87,3
Kulut yhteensä	43	27	59,0
Saamisten arvonalentumiset	0	0	
Tulos ennen veroja	-2	13	
Saamiset ja velat osuuspankeille nettorahoitusasema, mrd. €	-2,8	1,1	
Henkilömäärä	50	72	-30,7

OP Yrityspankin rahoituksen saatavuus säilyi hyvänä. OP Yrityspankki laski liikkeeseen pitkäaikaisia senior-ehtoisia joukkovelkakirjalainoja tammi-joulukuussa yhteensä 1,0 miljardia euroa. Kansainvälisillä pääomamarkkinoilla laskettiin huhtikuussa liikkeeseen 500 miljoonan euron senior-ehtoinen joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on viisi vuotta. Lisäksi OP Yrityspankki osallistui maaliskuussa Euroopan keskuspankin kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden toiseen sarjaan (TLTRO-II) yhteensä 1,0 miljardilla eurolla. Yhteensä OP Yrityspankki on osallistunut TLTRO-II rahoitusoperaatioon 4,0 miljardilla eurolla.

Senior-ehtoisen tukkuvarainhankinnan velkakirjojen sekä TLTRO-II-rahoituksen keskimarginaali oli joulukuussa 19 korkopistettä (31). TLTRO-II-rahoituksen käyttö sekä korkeampaan kustannustasoon tehdyn varainhankinnan erääntyminen madaltavat tukkuvarainhankinnan kustannusta.

Osuuspankkien sijoitukset OP Yrityspankin Keskuspankkiin olivat katsauskauden päättyessä suuremmat kuin niiden keskuspankista ottama rahoitus. Osuuspankkien sijoituksia kasvatti OP-Asuntoluottopankin katettu joukkovelkakirjavarainhankinta, joka ohjautui aiempaa enemmän osuuspankkien sijoituksina Keskuspankkiin.

Tammi-joulukuu

Muu toiminta -segmentin tulos ennen veroja oli 2 miljoonaa euroa negatiivinen (13). Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli 35 miljoonaa euroa (38). Tulosta pienensi Keskuspankin vertailukautta matalampi tulos. Keskuspankki hallitsee koko ryhmän likviditeettiä sekä rajatussa määrin rahoitustaseen korkokatetta. Tulos vertailukauteen verrattuna voi vaihdella

riippuen liiketoiminnan edellyttämästä rahoitustarpeesta ja Keskuspankille kohdistuvasta korkokatteesta.

Johdannaistoiminta laski korkokatetta ja kasvatti sijoitustoiminnan nettotuottoihin sisältyviä arvopaperikaupan nettotuottoja. Konsernin kirjauskäytännön mukaan johdannaisinstrumenttien tuottoja sisältyy sekä korkokatteeseen että arvopaperikaupan nettotuottoihin. Tuottojen jakautuminen näiden tuloslaskelmaerien kesken saattaa vaihdella merkittävästi riippuen positionhoidossa kulloinkin käytettävistä johdannaisinstrumenteista. Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat vertailukaudesta 36 miljoonaa euroa, kun johdannaistoiminta kasvatti niihin sisältyviä kaupankäynnin nettotuottoja. Lisäksi sijoitustoiminnan nettotuotot sisälsivät saamistodistusten myyntivoittoja 19 miljoonaa euroa (19) ja osinkotuottoja 11 miljoonaa euroa (3). Katsauskauden osinkotuottoihin sisältyi Suomen Luotto-osuuspannalta saatua osuus pääoman korkoa 7 miljoonaa euroa.

Nettopalkkiotuottoja pienensivät Pankkitoiminta-segmentille maksetut vertailukautta suuremmat johdannaisten- ja valuuttatoiminnan asiakastuotot.

Vertailukauden liiketoiminnan muita tuottoja kasvattivat konsernin Pankkitoiminta-segmentistä ja OP Ryhmän muilta luottolaitoksilta veloitetut keskitetyn likviditeettireservin kustannukset. Katsauskauden muita kuluja puolestaan kasvattivat näille hyvitettyt likviditeettireservin tuotot.

OP Yrityspankin back office -toiminnot siirrettiin OP Ryhmässä keskitettyihin palveluihin, mikä pienensi henkilömäärää vertailukaudesta.

Konsernin rakennejärjestelyt

OP Yrityspankki -konsernissa suunnitellaan edelleen rakennejärjestelyä, jossa myös Vahinkovakuutus-segmentti siirrettäisiin OP Yrityspankki -konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Lisäksi arvioidaan mahdollisuutta eriyttää keskuspankkitoiminnot OP Osuuskunnan täysin omistamalle tytäryhtiölle. Näiden järjestelyjen toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä.

OP Yrityspankin back office -toiminnot siirrettiin 1.5.2017 OP Ryhmässä keskitettyihin palveluihin. Taustatehtävien keskittäminen on osa OP Ryhmän strategiaa.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Virossa vahinkovakuutustoimintaa harjoittava Seesam Insurance AS -yhtiö sivuliikkeineen myydään Vienna Insurance Groupille. Kauppakirja allekirjoitettiin 18.12.2017. Yrityskaupan toteutuminen edellyttää viranomaisten hyväksynnän. Seesamin katsauskauden vakuutusmaksutuotot olivat 62 miljoonaa euroa ja operatiivinen vakuutustekninen kate 55 miljoonaa euroa.

OP Yrityspankki Oyj:llä on yritysasiakkaille pankkipalveluita tarjoavat tytäryhtiöt ja sivuliikkeet Virossa, Latviassa ja Liettuassa. OP Yrityspankissa tutkitaan erilaisia strategisia vaihtoehtoja Baltian pankkiliiketoimintojen osalta.

Edustustot

Katsauskauden lopussa avattiin edustusto Kiinaan. Shanghain edustuston tehtävä on auttaa sekä kiinalaisia että suomalaisia pk-yrityksiä menestymään liiketoimissaan. Tarkoitus on helpottaa suomalaisten yritysten pääsyä suurille markkinoille ja edesauttaa niiden menestystä, ja samalla toimia auttajana myös niille kiinalaisille pk-yrityksille, joita voisi kiinnostaa yhteistyö suomalaisten kanssa.

Pietarin edustusto lopetti toimintansa katsauskauden lopussa. Pietarin edustusto on palvellut osuuspankkien yritysasiakkaita vuodesta 1994 lähtien erityisesti tilinavauksissa ja käyttöpääoman rahoituksessa yhteistyössä Raiffeisen Bank Internationalin kanssa. OP Yrityspankin asiakkaita palvellaan jatkossakin yhteistyössä Raiffeisen Bank Internationalin kanssa.

Henkilöstö ja palkitseminen

Pankkitoiminta- ja Muu toiminta -segmenteissä henkilöstön määrää laski OP Yrityspankin back office -toimintojen keskittäminen OP Ryhmässä keskitettyihin palveluihin. Vahinkovakuutuksen terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnassa henkilöstö kasvoi vertailuvuodesta.

Henkilöstön määrä

	31.12.2017	31.12.2016
Pankkitoiminta	628	652
Vahinkovakuutus	1 774	1 730
Muu toiminta	50	72
Yhteensä	2 452	2 454

OP Ryhmä rakensi vuonna 2017 toimintamallia henkilöstön osaamisen uudistamiseen. Mallilla ennakoitaan muutosta, jossa digitalisaatio ja automatisaatio tulevat jatkossa hävittämään osan finanssialan nykyisistä tehtävistä. Samalla ne synnyttävät uudenlaista työtä, joka vaatii uudenlaista osaamista. Osaamisen uudistamisen toimintamallilla rohkaistaan ja ohjataan työntekijöitä pitämään huolta omasta työmarkkina-arvostaan. OPn tavoitteena on tarjota tukea kouluttautumiseen ja uudenlaisen työn löytämiseen niille työntekijöille, joiden työ tulevaisuudessa loppuu tai muuttuu merkittävästi. Ensimmäiset mallin mukaiset toimet otetaan käyttöön vuonna 2018, ja niistä osaa on jo pilotoitu.

OP Ryhmän ja OP Yrityspankin muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavälin yrityskohtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettua kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettua henkilöstörahostosta. Kannustinjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely.

Uusiksi pitkän aikavälin tavoitemittareiksi OP Osuuskunnan hallintoneuvosto on asettanut OP Ryhmän tuloksen ennen veroja, asiakaskokemuksen sekä digitaalisen asioinnin.

Ryhmätasoiset tavoitteet ovat yhtenevät johdon kannustinjärjestelmässä ja OP Ryhmän henkilöstörahostossa.

Hallinnointi ja johto

OP Yrityspankin johtamisjärjestelmän perustan muodostavat liiketoimintasegmentit. OP Yrityspankin toimintaa johdetaan osana OP Ryhmän johtamisjärjestelmää.

OP Yrityspankki Oyj:n hallitukseen valittiin varsinaisessa yhtiökokouksessa uudelleen puheenjohtajaksi OP Ryhmän pääjohtaja Reijo Karhinen, ja hallituksen jäseniksi OP Ryhmän ryhmäpalveluiden johtaja Tony Vepsäläinen, OP Ryhmän talousjohtaja Harri Luhtala ja OP Ryhmän ryhmäohjauksen johtaja Jari Himanen.

Tilintarkastajaksi valittiin varsinaisessa yhtiökokouksessa tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Raija-Leena Hankonen.

Jouko Pölonen toimii OP Yrityspankin toimitusjohtajana 30.4.2018 asti.

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto nimitti 20.9.2017 oikeustieteen maisteri, MBA ja tekniikan tohtori Timo Ritakallion OP Ryhmän uudeksi pääjohtajaksi. Nimityksen myötä hänestä tulee myös OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja. Hän aloittaa OP Ryhmässä 1.3.2018. OP Ryhmän pääjohtaja ja OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Reijo Karhinen jäi johtajasopimuksensa mukaiselle eläkkeelle 31.1.2018. Hallituksen puheenjohtajan tehtäviä hoitaa uuden puheenjohtajan tehtävään siirtymiseen asti Tony Vepsäläinen.

OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen esitys yhtiön jakokelpoisten varojen käsittelemisestä

OP Yrityspankki Oyj:n oma pääoma 31.12.2017 oli 2 697 644 183,43 euroa, josta jakokelpoinen oma pääoma oli 1 445 303 773,92 euroa.

Yhtiökokouksen käytettävissä on jakokelpoisia varoja:

	euroa
Tilikauden 2017 voitto	394 080 029,08
Edellisten tilikausien voitto	778 069 875,37
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	307 931 364,75
Muut vapaat rahastot	23 449 472,31
Aktivoidut kehittämismenot	-58 226 967,59
Yhteensä	1 445 303 773,92

Yhtiön jakokelpoisia varoja ehdotetaan jaettavaksi osinkona yhtiön osakkeenomistajille 0,66 euroa osakkeelta eli 210 903 933,90 euroa. Yhtiön jakokelpoiseen omaan pääomaan jää tällöin 1 234 399 840,02 euroa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Vuoden 2018 näkymät

Euroalueen talouskasvu ylsi viime vuonna parhaaseen vauhtiin kuluvalla vuosikymmenellä. Inflaatio säilyi silti maltillisena ja Euroopan keskuspankin politiikka elvyttävänä. Suomessa talouskasvu jatkui ripeänä ja laaja-alaisena. Investoinnit lisääntyivät voimakkaasti, ja yritysten kannattavuus koheni. Kuluttajien luottamus säilyi korkeana, ja työllisyyden kasvu nopeutui. Talouskehitys jatkuu lähiaikoina myönteisenä niin euroalueella kuin Suomessa. Rahapolitiikka kiristyy vähitellen vuoden aikana, mutta lyhyiden korkojen nousun odotetaan olevan maltillista. Lähiaikojen suurimmat riskit liittyvät rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden lisääntymiseen sekä poliittiseen ympäristöön. Pidemmällä ajalla riskinä on talouskasvun jääminen vaatimattomaksi, jos taloutta ei kyetä uudistamaan riittävästi väestön ikääntyessä ja digitalisaation edetessä.

Finanssiala on sopeutunut varsin hyvin uudenlaiseen matalien korkojen toimintaympäristöön. Matala markkinakorkotaso on hidastanut pankkien korkokatteiden kasvua ja heikentänyt vakuutusyhteisöjen korkosijoitusten tuottoja, mutta parantanut myös asiakkaiden luotonhoitokykyä. Arvonalentumiset ovat pysyneet matalalla tasolla huolimatta jo vuosia jatkuneesta hitaan kasvun vaiheesta. Finanssialan merkittävimmät strategiset riskit liittyvät tällä hetkellä asiakaskäyttäytymisen muuttumiseen, toimintaympäristön digitalisoitumiseen ja monimutkaistuvaan sääntelyyn. Toimialamurros uhkaa tulevina vuosina hidastaa kasvua ja rapauttaa tuottokertymää. Finanssialaa kohtaa lähivuosina voimakas uudistumisen tarve. Toimintaympäristön muutokset korostavat pitkäjänteisen uudistumisen välttämättömyyttä sekä kannattavuuden ja vakavaraisuuden johtamisen merkitystä.

OP Yrityspankki -konsernin tuloksen ennen veroja odotetaan muodostuvan samantasoiseksi kuin vuonna 2017. Tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät korko- ja sijoitusympäristön muutoksiin, arvonalentumisten kehitykseen, liiketoiminnan kasvuvauhtiin ja suurvahinkojen vaikutukseen korvausmenoon.

Kaikki tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön, OP Yrityspankki -konsernin ja sen eri toimintojen kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

Tuloslaskelma

Milj. €	Liite	10-12/ 2017	10-12/ 2016	1-12/ 2017	1-12/ 2016
Korkokate	3	72	50	259	228
VakuutusKate	4	137	135	459	534
Nettopalkkiotuotot	5	-10	-14	-24	-4
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	99	94	389	247
Liiketoiminnan muut tuotot		10	3	38	33
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0	-2	1	-2
Tuotot yhteensä		308	266	1 121	1 037
Henkilöstökulut		43	42	164	162
Poistot ja arvonalentumiset		21	14	64	51
Liiketoiminnan muut kulut		98	82	344	281
Kulut yhteensä		163	137	573	494
Saamisten arvonalentumiset	7	2	23	12	37
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		0	0	2	2
Tulos ennen veroja		142	105	535	504
Tuloverot		29	24	105	102
Kauden tulos		113	81	430	402
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		110	79	424	399
Määräysvallattomille omistajille		3	1	6	3
Kauden tulos		113	81	430	402
Laaja tuloslaskelma					
Kauden tulos		113	81	430	402
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)		0	-31	4	-79
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käyvän arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta		-26	-26	-37	104
Rahavirran suojauksesta		0	-3	-4	-7
Muuntoerot		0	0	0	0
Tuloverot					
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)		0	6	-1	16
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käypään arvoon arvostamisesta		5	5	7	-21
Rahavirran suojauksesta		0	1	1	1
Kauden laaja tulos		93	33	400	416
Laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		90	32	394	412
Määräysvallattomille omistajille		2	1	6	4
Kauden laaja tulos		93	33	400	416

Tase

Milj. €	Llste	31.12. 2017	31.12. 2016
Käteiset varat		12 825	9 336
Saamiset luottolaitoksilta		9 294	9 458
Kaupankäynnin rahoitusvarat		589	638
Johdannaissopimukset	10	3 426	4 678
Saamiset asiakkailta	12	20 120	18 702
Sijoitusomaisuus		15 506	16 698
Osuudet osakkuusyrityksissä		49	46
Aineettomat hyödykkeet		777	790
Aineelliset hyödykkeet		115	93
Muut varat		1 708	2 488
Verosaamiset		35	46
Varat yhteensä		64 445	62 974
Velat luottolaitoksille		14 035	10 332
Johdannaissopimukset		3 216	4 398
Velat asiakkaille		18 837	16 178
Vakuutusvelka	13	3 143	3 008
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14	16 791	19 826
Varaukset ja muut velat		2 307	3 231
Verovelat		419	405
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 547	1 592
Velat yhteensä		60 295	58 969
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajien osuus			
Osakepääoma		428	428
Käyvän arvon rahasto	15	164	197
Muut rahastot		1 093	1 093
Kertyneet voittovarot		2 404	2 179
Määräysvallattomien omistajien osuus		60	109
Oma pääoma yhteensä		4 149	4 005
Velat ja oma pääoma yhteensä		64 445	62 974

Oman pääoman muutoslaskelma

Milj. €	Omistajille kuuluva oma pääoma					Yhteensä	Määräysval-	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	lattomien omistajien osuus			
Oma pääoma 1.1.2016	428	120	1 093	1 996	3 637	105	3 741	
Tilikauden laaja tulos		77		336	412	4	416	
Kauden tulos				399	399	3	402	
Muut laajan tuloksen erät		77		-63	13	1	14	
Voitonjako				-153	-153		-153	
Muut			0	0	0	1	1	
Oma pääoma 31.12.2016	428	197	1 093	2 179	3 896	109	4 005	

Milj. €	Omistajille kuuluva oma pääoma					Yhteensä	Määräysval-	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	lattomien omistajien osuus			
Oma pääoma 1.1.2017	428	197	1 093	2 179	3 896	109	4 005	
Tilikauden laaja tulos		-33		427	394	6	400	
Kauden tulos				424	424	6	430	
Muut laajan tuloksen erät		-33		3	-29	0	-30	
Voitonjako				-201	-201		-201	
Muut			0	0	0	-55	-55	
Oma pääoma 31.12.2017	428	164	1 093	2 404	4 089	60	4 149	

Rahavirtalaskelma

Milj. €	1–12/ 2017	1–12/ 2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	430	402
Kauden tulokseen tehdyt oikaisut	92	121
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	597	-3 842
Saamiset luottolaitoksilta	617	183
Kaupankäynnin rahoitusvarat	-230	-62
Johdannaissopimukset	-35	23
Saamiset asiakkailta	-1 443	-1 552
Sijoitusomaisuus	967	-1 695
Muut varat	721	-740
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	5 499	3 931
Velat luottolaitoksille	3 730	5 151
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	0	0
Johdannaissopimukset	-6	-24
Velat asiakkaille	2 659	-1 372
Vakuutusvelka	36	29
Varaukset ja muut velat	-921	146
Maksetut tuloverot	-77	-80
Saadut osingot	50	36
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	6 592	569
Investointien rahavirta		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	29	15
Tytär- ja osakkuusyriyten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-3	-33
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-79	-94
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	12	6
B. Investointien rahavirta yhteensä	-41	-106
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset		0
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset		-144
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	21 060	24 946
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-23 468	-24 282
Maksetut osingot	-201	-153
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-2 609	367
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	3 941	830
Rahavarat tilikauden alussa	9 633	8 803
Rahavarat tilikauden lopussa	13 575	9 633
Saadut korot	1 302	1 638
Maksetut korot	-1 060	-1 374
Rahavarat		
Käteiset varat	12 825	9 336
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	749	297
Yhteensä	13 575	9 633

Segmenttikohtaiset tiedot

Segmenttien pääomitus perustuu luottolaitoslain mukaiseen OP Ryhmän vakavaraisuuslaskelmaan. Vakavaraisuuslaskennan mukaiset pääomavaateet on jaettu toimintasegmenteille. Pankkitoiminnalle on kohdistettu pääomia siten, että ydinvakavaraisuus (CET1) on 20 prosenttia (19). Vahinkovakuutustoiminnalle on kohdistettu pääomia siten, että solvenssisuhde (SII) on 120 prosenttia. Pääomien allokoinnilla on vaikutusta segmentin maksamiin konsernin sisäisiin korkoihin.

	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni
Tulos tammi-joulukuu 2017, milj. €					
Korkokate	348	-15	-68	-6	259
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-18	-12	30		
Vakuutuskate		459		0	459
Nettopalkkiotuotot	129	-58	-94	-1	-24
Sijoitustoiminnan nettotuotot	18	175	195	0	389
Liiketoiminnan muut tuotot	24	11	8	-5	38
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		1			1
Tuotot yhteensä	520	573	41	-12	1 121
Henkilöstökulut	54	102	8		164
Poistot ja arvonalentumiset	11	50	3		64
Liiketoiminnan muut kulut	98	226	32	-12	344
Kulut yhteensä	163	378	43	-12	573
Saamisten arvonalentumiset	12	0	0		12
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		2			2
Tulos ennen veroja	344	193	-2		535

	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni
Tulos tammi-joulukuu 2016, milj. €					
Korkokate	300	-21	-48	-4	228
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-14	-17	31		
Vakuutuskate		534		0	534
Nettopalkkiotuotot	142	-61	-84	0	-4
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-16	102	159	2	247
Liiketoiminnan muut tuotot	15	7	13	-2	33
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-2			-2
Tuotot yhteensä	442	559	40	-5	1 037
Henkilöstökulut	54	100	8	0	162
Poistot ja arvonalentumiset	10	40	2		51
Liiketoiminnan muut kulut	81	187	17	-5	281
Kulut yhteensä	145	326	27	-5	494
Saamisten arvonalentumiset	37	0	0		37
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		2			2
Tulos ennen veroja	260	231	13		504

Tase 31.12.2017, milj. €	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni
Käteiset varat	10	318	12 807	-309	12 825
Saamiset luottolaitoksilta	208	6	9 113	-33	9 294
Kaupankäynnin rahoitusvarat	-4		593		589
Johdannaissopimukset	105	10	3 320	-10	3 426
Saamiset asiakkailta	20 591	0	29	-501	20 120
Sijoitusomaisuus	531	3 494	11 612	-131	15 506
Osuudet osakkuusyrityksissä		49			49
Aineettomat hyödykkeet	63	688	26		777
Aineelliset hyödykkeet	0	42	73		115
Muut varat	92	727	1 095	-205	1 708
Verosaamiset	0	17	19		35
Varat yhteensä	21 595	5 351	38 687	-1 189	64 445
Velat luottolaitoksille	506		14 030	-501	14 035
Johdannaissopimukset	118	15	3 097	-14	3 216
Velat asiakkaille	11 410		7 839	-412	18 837
Vakuutusvelka		3 143			3 143
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 178		15 649	-37	16 791
Varaukset ja muut velat	976	540	992	-202	2 307
Verovelat	1	75	343	0	419
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		135	1 412		1 547
Velat yhteensä	14 189	3 908	43 362	-1 164	60 295
Oma pääoma					4 149

Tase 31.12.2016, milj. €	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni
Käteiset varat	4	90	9 329	-87	9 336
Saamiset luottolaitoksilta	187	6	9 280	-15	9 458
Kaupankäynnin rahoitusvarat	-4		642		638
Johdannaissopimukset	94	26	4 582	-23	4 678
Saamiset asiakkailta	18 342	0	721	-361	18 702
Sijoitusomaisuus	589	3 711	12 498	-100	16 698
Osuudet osakkuusyrityksissä		46			46
Aineettomat hyödykkeet	63	701	26		790
Aineelliset hyödykkeet	2	46	45		93
Muut varat	85	707	1 905	-209	2 488
Verosaamiset	0	10	36		46
Varat yhteensä	19 362	5 345	39 063	-795	62 974
Velat luottolaitoksille	352		10 357	-377	10 332
Johdannaissopimukset	109	17	4 297	-25	4 398
Velat asiakkaille	9 519		6 760	-101	16 178
Vakuutusvelka		3 008			3 008
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 244		18 616	-35	19 826
Varaukset ja muut velat	1 249	541	1 649	-208	3 231
Verovelat	1	95	310	0	405
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		135	1 457		1 592
Velat yhteensä	12 475	3 796	43 445	-747	58 969
Oma pääoma					4 005

Liitetaulukot

Liite 1	Laatimisperiaatteet
Liite 2	Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat
Liite 3	Korkokate
Liite 4	Vakuutuskate
Liite 5	Nettopalkkiotuotot
Liite 6	Sijoitustoiminnan nettotuotot
Liite 7	Saamisten arvonalentumiset
Liite 8	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
Liite 9	Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
Liite 10	Johdannaissopimukset
Liite 11	Rahoitusvarat ja -velat, jotka vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely
Liite 12	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä ongelmasaamiset
Liite 13	Vakuutustoiminnan velat
Liite 14	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Liite 15	Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen
Liite 16	Annetut vakuudet
Liite 17	Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Liite 18	Luottolaitosvakavaraisuus
Liite 19	Vastuut luottoluokittain
Liite 20	Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus
Liite 21	Lähipiiriliiketoimet

Liite 1 Laatomisperiaatteet

Tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 -standardin (Osavuosit-saukset) ja konsernin vuoden 2016 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan.

Tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton. Kaikki tilinpäätöstiedotteen luvut on pyörästetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta.

Tilinpäätöstiedote on julkaistu suomen, englannin ja ruotsin kielellä. Suomenkielinen tilinpäätöstiedote on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

IFRS 9 -standardiin siirtymän vaikutukset

OP Yrityspankki otti käyttöön 1.1.2018 IASB:n heinäkuussa 2014 julkaiseman ja EU:n marraskuussa 2016 hyväksymän IFRS 9 -standardin "Rahoitusinstrumentit". IFRS 9 -standardin käyttöönotto aiheutti muutoksia rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen ja arvonalentumisiin. Samoin sillä on muihin rahoitusinstrumentteja käsitteleviin standardeihin, kuten IFRS 7 -standardiin "Rahoitusinstrumentit, liitetiedot" merkittävä vaikutus. OP Yrityspankki jatkaa IAS 39 -standardin mukaista suojauskentää IFRS 9 -standardin siirtymän jälkeen.

IFRS 9 -siirtymä aiheuttaa muutoksia laatimisperiaatteisiin sekä oikaisuja taseeseen aiemmin kirjattujen saamisten määriin. Kirjanpitoarvoihin tehdyt oikaisut kirjataan siirtymäpäivänä avaavan taseen omaan pääomaan. OP Yrityspankki ei oikaise aikaisempien vuosien vertailutietoja tilinpäätöksessä vuodelta 2018. IFRS 9 -standardin soveltamisesta aiheutuvia muutoksia IFRS 7 -standardin mukaisiin liitetietoihin tullaan esittämään vain tilikaudelta 2018. Vertailukauden liitetiedot tulevat pysymään ennallaan.

Tämän hetkisen arvion mukaan OP Yrityspankin IFRS 9 -standardin käyttöönoton vaikutus 1.1.2018 avaavan taseen omaan pääomaan ennen veroja on yhteensä 58 miljoonaa euroa negatiivinen.

- Arvonalentumisen laskentatavan muutoksen vaikutus ennen veroja on 57 miljoonaa euroa negatiivinen.
- Rahoitusvarojen uudelleenluokittelusta johtuva arvostusero ei ollut merkittävä.

Tässä katsauksessa esitetyt IFRS 9 -standardin käyttöönotosta johtuvat vaikutukset voivat vielä tarkentua, koska OP Yrityspankki jatkaa ECL-mallien viimeistelyä ja niihin liittyvien IT-järjestelmien kehitystä ja kontrolliympäristön vahvistamista.

Uudet laadintaperiaatteet, arviointimenetelmät ja johdon harkinnanvaraiset erät voivat muuttua siihen saakka, kunnes OP Yrityspankki julkaisee ensimmäisen tilinpäätöksen, joka sisältää avaavan taseen 1.1.2018.

Luokittelu ja arvostaminen

IFRS 9:n mukainen rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen perustuu rahoitusvarojen liiketoiminnallisiin tavoitteisiin sekä sopimusperusteisiin rahavirtaominaisuuksiin.

OP Yrityspankki on uudelleenluokitellut rahoitusvarat IFRS 9:n mukaisesti perustuen lainojen ja saamistodistusten hallinnointiin niiden liiketoiminnallisen tavoitteen saavuttamiseksi sekä saamistodistusten sopimusperusteisiin rahavirtaominaisuuksiin.

Suurin osa OP Yrityspankin lainoista ja saamistodistuksista kirjataan edelleen jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta.

Merkittävimmät luokittelumuutokset kohdistuivat OP Yrityspankin vahinkovakuutuksen sijoituksiin. Oman pääoman ehtoisten sijoitusten sekä rahastosijoitusten luokittelu muuttui pääsääntöisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin. OP Yrityspankki tulee soveltamaan vahinkovakuutuksen sijoituksiin väliaikaista poikkeusmenettelyä (ns. overlay approach), joka palauttaa näiden sijoitusten tulosvaikutukset IAS 39:n mukaisiksi.

OP Yrityspankin rahoitusvelkojen luokittelua IFRS 9 ei muuttanut.

Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot ("ECL") lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenuon arvostettavista ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista tase-eristä sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista.

ECL lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla $probability\ of\ default\ (PD) \times loss\ given\ default\ (LGD) \times exposure\ at\ default\ (EAD)$ suurimmalle osalle portfolioista. Poikkeuksena ovat suurimmat yritys vastuut, joita edelleen seurataan saamiskohtaisesti. ECL lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä.

Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. lainanhoitajoustoista) ja ne huomioidaan pääosin luokittelumalleissa. Luottoluokitukset vaikuttavat koko voimassaoloajan PD-lukuun, jonka perusteella määrällinen muutos arvioidaan. Tämän lisäksi luottoriski on kasvanut merkittävästi, mikäli suoritus on eräntynyt yli 30 päivää.

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen:

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmässä käytetään yhtenäistä määritelmää vakavaraisuuslaskennan kanssa.

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. Makroekonomiset skenaariot ovat samoja, joita muutoinkin käytetään OP Yrityspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Käytettäviä skenaarioita on kolme; perus, vahva ja heikko.

OP Yrityspankki siirtyy saamiskohtaisesta arvonalentumislaskennasta pääsääntöisesti IFRS 9 -standardin malleilla laskettavaan odotetun luottotappion laskentaan. Tämän johdosta aikaisemmat IAS 39 -standardin mukaiset saamis- ja saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiset on peruttu ja tilalle on kirjattu IFRS 9 -standardin mukaiset odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä 278 miljoonaa euroa. Aiemmin kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumiset, yhteensä 192 miljoonaa euroa, on pääsääntöisesti korvattu vaiheen 3 mukaisilla odotettavissa olevilla luottotappioilla ja saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiset yhteensä 30 miljoonaa euroa vaiheen 1 ja 2 odotettavissa olevilla luottotappioilla. Tämän johdosta oma pääoma pieneni 57 miljoonalla eurolla ennen veroja.

Odotettavissa olevat luottotappiot kasvoivat kaikissa tuoteryhmissä. Suurin ECL:n kasvu oli yritysluotoissa. Lisäksi käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta arvostettavat saamistodistukset ja taseen ulkopuoliset erät huomioitiin ECL-laskennassa ensimmäistä kertaa.

ECL-laskentaan liittyy paljon arvioita, jolla on merkittävä vaikutus odotettavissa olevien luottotappioiden määrään. Näitä ovat mm:

- Luottoriskin merkittävän kasvun (SICR) määrittäminen
- 12 kuukauden ja koko voimassaoloajan ECL-laskennassa käytetyt erilaiset oletukset
- Laskennassa käytettävät makroekonomiset ennusteet.

Odotetun luottotappion odotetaan olevan suhdanneherkkä makrotaloudellisten ennusteiden muutoksille, ja se voi kasvaa merkittävästi suhdannenäkymien heiketessä.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä (ECL) 278 miljoonaa euroa alitti vakavaraisuuslaskennassa vähennetyt odotetun tappion, joten muutoksella ei ole vaikutusta vakavaraisuuteen. Vakavaraisuuden EL:n laskutapa on viranomaisten sääntelemä ja sisältää varovaisuutta mm. erilaisten lattiatasojen muodossa. Kirjanpidon ECL kuvaa sen

sijaan tämänhetkistä taloudellista tilannetta, ja se perustuu OP Yrityspankin omiin malleihin ilman sisäänrakennettua varovaisuutta. OP Yrityspankki ei tule toistaiseksi soveltamaan vakavaraisuusasetuksen mukaista siirtymäsäännöstä ajalla 1.1.2018–31.12.2022, jossa IFRS 9 -standardin arvonalentumislaskennan vaikutuksia voidaan huomioida vaiheittain.

IFRS 15-standardi Myyntituotot asiakassopimuksista

OP Yrityspankki soveltaa IFRS 15 -standardia 1.1.2018 lähtien. IFRS 15 -standardi Myyntituotot asiakassopimuksista korvasi nykyiset IAS 11 - ja IAS 18 -standardit. Lisäksi IAS 40 Sijoituskiinteistöt -standardiin tuli muutoksia IFRS 15 -standardin voimaantulua. IFRS 15 -standardi koskee OP Yrityspankissa pääosin Pankkitoiminta-segmentin efektiivisen koron laskentaan kuulumattomia palkkioita. Uusi standardi ei vaikuta rahoitusinstrumenttien tai vakuutusten tuloutukseen. IFRS 15 -standardi lisää liitetiedoissa esitettävää informaatiota vuodelta 2018. Nettopalkkiotuotoissa esitettävien palkkiotuottojen ja -kulujen ryhmittelyä tarkennetaan liitetiedoissa. Nettopalkkiotuotoissa tullaan esittämään uusina erinä palkkiotuotot ja -kulut terveys- ja hyvinvointipalveluista, omaisuudenhoidon palkkiot, maksetut palkkiot omaisuudenhoidon palveluista, lainopilliset palkkiot sekä rahastojen palkkiokulut. IFRS 15 -standardi ei muuta standardin soveltamisalaan kuuluvien palkkioiden tuloutusajankohtaa verrattuna nykyisiin käytäntöihin. IFRS 15 -standardiin siirtymisellä ei ole siten taloudellista vaikutusta OP Yrityspankin tulokseen. OP Yrityspankki siirtyy noudattamaan IFRS 15 -standardia takautuvalla menetelmällä.

Liite 2 Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

	1–12/ 2017	1–12/ 2016
Oman pääoman tuotto (ROE), %	10,6	10,4
Oman pääoman tuotto (ROE) käyvin arvo-in, %	9,5	12,2
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,67	0,66
Kulujen osuus tuotoista, %	51	48
Henkilöstö keskimäärin	2 458	2 401

VAIHTOEHTOISET TUNNUSLUVUT

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) uudet ohjeet vaihtoehtoisista tunnusluvuista tulivat voimaan 3.7.2016. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin.

Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla ja ne vastaavat sisällöltään aikaisemmin esitettyjä tunnuslukuja.

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE) käyvin arvo-in, %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos}}{\text{Oma pääoma (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	$\frac{\text{Saamisten arvonalentumiset} \times (\text{tilikauden päivät/katsauskauden päivät})}{\text{Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa}} \times 100$
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut:	
Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset ja korvausten hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}} \times 100$
Liikekulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut + poistot/oikaisut yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}} \times 100$
Riskisuhte (ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}} \times 100$
Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua), %	Vahinkosuhte + liikekulusuhde Riskisuhte + toimintakulusuhde
Toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ja korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}} \times 100$
Operatiivinen vahinkosuhte, %	$\frac{\text{Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$

Operatiivinen liikekulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	Operatiivinen vahinkosuhde + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen riskisuhde + operatiivinen toimintakulusuhde
Operatiivinen riskisuhde (Ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ja korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$
ERILLISLASKENTAAN PERUSTUVAT TUNNUSLUVUT	
Vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$
Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (Tier 1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$
Solvenssisuhde, %	$\frac{\text{Omat varat}}{\text{Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)}} \times 100$
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Vastuiden määrä}} \times 100$
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	$\frac{\text{Likvidit varat}}{\text{Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa}} \times 100$
Taloudellisen pääomavaateen tuotto, %	$\frac{\text{Tulos + asiakasbonukset verojen jälkeen (12 kk liukuva)}}{\text{Keskimääräinen taloudellinen pääomavaade}} \times 100$

VAHINKOVAKUUTUKSEN OPERATIIVINEN TULOS	1-12/ 2017	1-12/ 2016	Muutos %
Milj. €			
Vakuutusmaksutuotot	1 431	1 418	0,9
Korvauskulut	-1 085	-979	10,8
Liikekulut	-291	-263	10,5
Aineettomien poisto-oikaisu	-21	-21	0,0
Vakuutustekninen kate	34	154	-78,1
Sijoitustuotot ja -kulut	175	102	71,1
Muut tuotot ja kulut	-16	-25	-36,1
Tulos ennen veroja	193	231	-16,7
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	-85	69	
Tulos ennen veroja käyvin arvoin	108	300	-64,1

Vahinkovakuutuksen tunnuslukujen laskennassa käytetään vahinkovakuutusyhtiöiden toimintokohtaisia kuluja, joita ei esitetä samalla periaatteella konsernin tuloslaskelmassa.

Liite 3 Korkokate

Milj. €	10-12/ 2017	10-12/ 2016	1-12/ 2017	1-12/ 2016
Korkotuotot				
Saamiset luottolaitoksilta	11	11	43	40
Saamiset asiakkailta				
Lainat*	77	90	323	297
Rahoitusleasingsaamiset*	11	4	24	23
Arvoltaan alentuneet lainat ja muut sitoumukset	0	0	1	0
Saamistodistukset				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	1	2	6	8
Myytavissa olevat	25	26	98	117
Eräpäivään asti pidettävät	0	0	0	0
Lainat ja saamiset	0	0	1	1
Johdannaissopimukset				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	194	238	824	1 073
Käyvän arvon suojaus	-28	-31	-115	-130
Rahavirran suojaus	1	2	5	9
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	0	0	0	0
Muut	3	2	9	7
Yhteensä	295	344	1 219	1 447
Korkokulut				
Velat luottolaitoksille	32	40	115	84
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjatut rahoitusvelat	0	0	0	0
Velat asiakkaille	-1	-2	-1	0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	47	46	193	179
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
Pääomalainat	1	1	6	8
Muut	11	11	44	44
Johdannaissopimukset				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	178	239	792	1 048
Käyvän arvon suojaus	-30	-36	-133	-142
Muut	-18	-9	-65	-9
Muut	2	2	9	7
Yhteensä	222	293	960	1 218
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	73	51	259	229
Suojaavat johdannaiset	7	41	16	-132
Suojauskohteiden arvonmuutokset	-7	-41	-17	130
Korkokate	72	50	259	228

* Vertailutietoa on oikaistu rahoitusleasingsaamisten luokittelun täsmennyksen seurauksena.

Liite 4 Vakuutuskate

Milj. €	10-12/ 2017	10-12/ 2016	1-12/ 2017	1-12/ 2016
Vahinkovakuutusmaksutuotot, netto				
Vakuutusmaksutulo	257	272	1 446	1 443
Jälleenvakuuttajien osuus	1	-7	-5	-12
Vakuutusmaksuvastuun muutos	109	94	-6	-14
Jälleenvakuuttajien osuus	-10	-1	-3	3
Yhteensä	357	358	1 432	1 420
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto				
Maksetut korvaukset	-237	-220	-889	-862
Jälleenvakuuttajien osuus	3	4	8	29
Korvausvastuun muutos	2	-1	-109	-27
Jälleenvakuuttajien osuus	11	-5	20	-23
Yhteensä	-221	-223	-970	-883
Vahinkovakuutuksen muut erät	0	1	-3	-3
Vakuutuskate yhteensä	137	135	459	534

Liite 5 Nettopalkkiotuotot

Milj. €	10-12/ 2017	10-12/ 2016	1-12/ 2017	1-12/ 2016
Palkkiotuotot				
Luotonanto	11	8	42	40
Talletukset	0	0	0	0
Maksuliike	5	7	24	29
Arvopapereiden välitys	5	5	19	16
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	4	1	11	6
Rahastot	0	0	0	0
Omaisuudenhoito ja lainopilliset tehtävät	3	3	13	11
Takaukset	3	3	12	13
Vakuutusten välitys	2	3	13	16
Muut	4	3	13	8
Yhteensä	37	34	146	140
Palkkikulut				
Maksuliike	0	3	5	11
Arvopapereiden välitys	2	2	9	7
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	0	0	2	1
Omaisuudenhoito ja lainopilliset tehtävät	1	1	4	4
Vakuutustoiminta	18	24	70	76
Muut	25	18	80	43
Yhteensä	47	48	170	143
Nettopalkkiotuotot yhteensä	-10	-14	-24	-4

Liite 6 Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	10-12/ 2017	10-12/ 2016	1-12/ 2017	1-12/ 2016
Myytävissä olevien varojen nettotuotot				
Saamistodistukset	14	34	49	106
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	45	8	102	15
Osingot ja voitto-osuudet	7	6	50	36
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	0	-5	-5	-20
Yhteensä	66	43	196	137
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien nettotuotot				
Vakuutustoiminta				
Saamistodistukset	2	-11	-3	-4
Johdannaiset	-3	16	14	11
Pankkitoiminta ja Muu toiminta				
Arvopaperikauppa	32	42	158	89
Valuuttatoiminta	7	11	35	38
Sijoituskiinteistöt	2	4	16	12
Yhteensä	39	61	220	146
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien nettotuotot				
Lainat ja muut saamiset	1	-2	5	1
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	0	0	-1	0
Yhteensä	1	-2	4	1
Vahinkovakuutuserät				
Diskonttauksen purkautuminen	-7	-9	-32	-36
Yhteensä	-7	-9	-32	-36
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	99	94	389	247

Lilte 7 Saamisten arvonalentumiset

Milj. €	10-12/ 2017	10-12/ 2016	1-12/ 2017	1-12/ 2016
Luotto- tai takaustappioina poistetut saamiset	0	0	35	37
Palautukset poistetuista saamisista	0	0	0	-1
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys	1	27	9	41
Saamiskohtaisten arvonalentumisten vähennys	-1	-4	-36	-46
Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	2	1	5	5
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	2	23	12	37

Liite 8 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Varat, milj. €	Lainat ja saamiset	Erä-päivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat*	Myytavissä olevat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Käteiset varat	12 825					12 825
Saamiset luottolaitoksilta	9 294					9 294
Johdannaissopimukset			3 283		143	3 426
Saamiset asiakkailta	20 120					20 120
Saamistodistukset		51	893	14 050		14 993
Oman pääoman ehtoiset instrumentit				728		728
Muut rahoitusvarat	1 779					1 779
Rahoitusvarat	44 017	51	4 176	14 777	143	63 164
Muut kuin rahoitusinstrumentit						1 280
Yhteensä 31.12.2017	44 017	51	4 176	14 777	143	64 445

Varat, milj. €	Lainat ja saamiset	Erä-päivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat*	Myytavissä olevat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Käteiset varat	9 336					9 336
Saamiset luottolaitoksilta	9 458					9 458
Johdannaissopimukset			4 292		386	4 678
Saamiset asiakkailta	18 702					18 702
Saamistodistukset		79	975	15 127		16 182
Oman pääoman ehtoiset instrumentit			0	807		807
Muut rahoitusvarat	2 520					2 520
Rahoitusvarat	40 017	79	5 268	15 934	386	61 684
Muut kuin rahoitusinstrumentit						1 290
Yhteensä 31.12.2016	40 017	79	5 268	15 934	386	62 974

* Taseen erä "Sijoitusomaisuus" sisältää vahinkovakuutuksen käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat saamistodistukset ja oman pääoman ehtoiset instrumentit.

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat Johdannaiset	Yhteensä
Velat luottolaitoksille		14 035		14 035
Johdannaissopimukset	2 825		391	3 216
Velat asiakkaille		18 837		18 837
Vakuutusvelka		3 143		3 143
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		16 791		16 791
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 547		1 547
Muut rahoitusvelat	1	2 083		2 084
Rahoitusvelat	2 826	56 436	391	59 653
Muut kuin rahoitusvelat				642
Yhteensä 31.12.2017	2 826	56 436	391	60 295

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat Johdannaiset	Yhteensä
Velat luottolaitoksille		10 332		10 332
Johdannaissopimukset	4 056		341	4 398
Velat asiakkaille		16 178		16 178
Vakuutusvelka		3 008		3 008
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		19 826		19 826
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 592		1 592
Muut rahoitusvelat	0	3 022		3 022
Rahoitusvelat	4 057	53 957	341	58 355
Muut kuin rahoitusvelat				614
Yhteensä 31.12.2016	4 057	53 957	341	58 969

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo joulukuun lopussa oli 227 miljoonaa euroa (268) kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 9 Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.12.2017, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	410	74	409	893
Johdannaissopimukset	1	3 294	131	3 426
Myytavissä olevat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	386	86	256	728
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	10 313	3 418	319	14 050
Yhteensä	11 109	6 873	1 115	19 096

Varojen käyvät arvot 31.12.2016, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	472	495	8	975
Johdannaissopimukset	6	4 512	160	4 678
Myytavissä olevat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	464	61	281	807
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	11 276	3 525	326	15 127
Yhteensä	12 218	8 594	776	21 588

Velkojen käyvät arvot 31.12.2017, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut		1		1
Johdannaissopimukset	5	3 120	92	3 216
Yhteensä	5	3 120	92	3 217

Velkojen käyvät arvot 31.12.2016, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut		0		0
Johdannaissopimukset	10	4 280	107	4 398
Yhteensä	10	4 280	107	4 398

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatason 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisimmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity-sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistettut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvalkuttelusesti kirjattavat	Johdannais-sopimukset	Myytavissä olevat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2017	8	160	608	776
Tuloslaskelman nettotuotot	9	-29	-36	-56
Laajan tuloslaskelman nettotuotot			4	4
Hankinnat			73	73
Myynnit			-69	-69
Lyhennykset			-7	-7
Siirrot tasoon 3	392		112	504
Siirrot tasosta 3			-110	-110
Päättävä tase 31.12.2017	409	131	574	1 115

Rahoitusvelat, milj. €	Johdannais-sopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2017	107	107
Tuloslaskelman nettotuotot	-15	-15
Päättävä tase 31.12.2017	92	92

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.12.2017

Milj. €	Korkokate	Sijoitus-toiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot kauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	9			9
Realisoitumattomat nettotuotot	-14	-36	4	-46
Nettotuotot kaudelta	-4	-36	4	-37

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaisoppimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät OP Yrityspankin liikkeeseen laskemiin strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisen arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisien arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa. Lisäksi tasolle 3 on luokiteltu pitkän maturiteetin johdannaisia, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2017 aikana.

Liite 10 Johdannaissopimukset

31.12.2017, milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	30 931	88 811	76 406	196 148	3 192	2 981
Keskusvastapuoliselvitettävät	8 392	38 585	35 615	82 592	941	1 100
Valuuttajohdannaiset	37 113	9 246	2 815	49 174	982	1 185
Osake- ja indeksidonnaiset johdannaiset	5	3		8	1	0
Luottojohdannaiset	28	188	10	226	9	6
Muut johdannaiset	235	513		748	65	36
Johdannaiset yhteensä	68 313	98 760	79 230	246 303	4 250	4 208

31.12.2016, milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	43 438	89 073	67 384	199 895	4 113	4 047
Keskusvastapuoliselvitettävät	7 919	33 999	30 761	72 679	1 186	1 335
Valuuttajohdannaiset	29 989	11 607	3 644	45 241	1 693	1 676
Osake- ja indeksidonnaiset johdannaiset		6		6	1	
Luottojohdannaiset	19	296	13	328	10	7
Muut johdannaiset	285	553	2	840	64	23
Johdannaiset yhteensä	73 732	101 535	71 043	246 310	5 881	5 753

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka esitetään muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on netotettu taseessa.

Liite 11 Rahoitusvarat ja -velat, jotka vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

Rahoitusvarat

31.12.2017, milj. €	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleissopimukset***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	4 354	-928	3 426	-1 994	-412	1 020

31.12.2016, milj. €	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleissopimukset***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	5 829	-1 151	4 678	-2 472	-1 177	1 030

Rahoitusvelat

31.12.2017, milj. €	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleissopimukset***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	4 302	-1 085	3 216	-1 994	-717	506

31.12.2016, milj. €	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleissopimukset***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	5 704	-1 307	4 398	-2 472	-1 139	786

* Mukaan lukien käteisvaroihin sisältyvä päivittäin selvitettyjen johdannaisten nettomäärä yhteensä -161 (-147) miljoonaa euroa.

** Käyvät arvot ilman kertyneitä korkoja.

*** Käytäntönä on solmia johdannaisyleissopimukset kaikkien johdannaistavastapuolien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing Housen kanssa EMIR-asetuksen (EU 648/2012) mukaisesti. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli, jonka kanssa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin). Keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset esitetään nettona taseessa.

Muut kahdenvälisesti selvittävät OTC-johdannaiset

Konsernin ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppoihin sekä sellaisiin johdannaiskauppoihin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, konsernin omaa tai Finanssialan Keskusliiton johdannaisyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Liite 12 Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä ongelmasaamiset

31.12.2017, milj. €	Ei arvonalennettu (brutto)	Arvonalennettu (brutto)	Yhteensä	Saamis-kohtaiset arvonalennukset	Saamisryhmäkohtaiset arvonalennukset	Tase-arvo
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta						
Saamiset luottolaitoksilta	9 295		9 295		2	9 294
Saamiset asiakkailta, josta	18 264	219	18 483	192	28	18 263
pankkitakaussaamiset	0	2	2	2	0	0
Rahoitusleasing	1 856		1 856			1 856
Yhteensä	29 416	219	29 635	192	30	29 413
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sektoreittain						
Yritykset	16 581	218	16 799	191	16	16 592
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10 077		10 077		2	10 075
Kotitaloudet	1 736	1	1 736	1	12	1 724
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	336		336		0	336
Julkisyhteisöt	687		687		0	687
Yhteensä	29 416	219	29 635	192	30	29 413

31.12.2016, milj. €	Ei arvonalennettu (brutto)	Arvonalennettu (brutto)	Yhteensä	Saamis-kohtaiset arvonalennukset	Saamisryhmäkohtaiset arvonalennukset	Tase-arvo
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta						
Saamiset luottolaitoksilta	9 460		9 460		2	9 458
Saamiset asiakkailta, josta*	17 110	243	17 353	219	23	17 111
pankkitakaussaamiset	0	2	2	2	0	0
Rahoitusleasing*	1 591		1 591			1 591
Yhteensä	28 161	243	28 405	219	25	28 160
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sektoreittain						
Yritykset	15 463	242	15 706	218	12	15 475
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10 467		10 467		2	10 464
Kotitaloudet	1 558	1	1 559	1	11	1 548
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	290	0	290	0	0	290
Julkisyhteisöt	383		383		0	383
Yhteensä	28 161	243	28 405	219	25	28 160

* Vertailutietoa on oikaistu rahoitusleasingsaamisten luokittelun täsmennyksen seurauksena.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot 31.12.2017, milj. €	Terveet ("performing") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Järjestä- mättömät ("non-per- forming") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta yhteensä (brutto)	Saamis- kohtaiset arvonalen- tumis- tumis-	Saamiset luotto- laitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv erääntyneet saamiset		89	89	79	10
Todennäköisesti maksamatta jäävät		225	225	106	119
Lainanhoitojoustot	49	24	73	7	66
Yhteensä	49	338	387	192	195

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot 31.12.2016, milj. €	Terveet ("performing") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Järjestä- mättömät ("non-per- forming") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta yhteensä (brutto)	Saamis- kohtaiset arvonalen- tumis- tumis-	Saamiset luotto- laitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv erääntyneet saamiset		95	95	81	13
Todennäköisesti maksamatta jäävät		268	268	133	135
Lainanhoitojoustot	35	20	55	5	50
Yhteensä	35	382	417	219	198

Tunnusluku, %	31.12.2017	31.12.2016
Saamiskohtaiset arvonalentumiset, % ongelmasaamisista	49,5 %	52,6 %

Yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoidaan jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Todennäköisesti maksamatta jäävinä sopimuksina raportoidaan heikoimpien luottoluokkien (henkilöasiakkailta F ja muilla 11–12) sopimukset. Lainanhoitojoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyvystä johtuen. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehtoja on helpotettu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuen esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6–12 kk.

Liite 13 Vakuutustoiminnan velat

Milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Korvausvastuu		
Eläkeuotoinen korvausvastuu	1 516	1 434
Muu korvausvastuu	1 054	988
Korkotäydennys (vastuuvelan suojien arvo)	-12	8
Yhteensä	2 557	2 430
Vakuutusmaksuvastuu	585	578
Yhteensä	3 143	3 008

Liite 14 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Joukkovelkakirjalainat	9 674	11 738
Sijoitus- ja yritystodistukset sekä ECP:t	7 117	8 088
Yhteensä	16 791	19 826

Myytavissä olevat rahoitusvarat

	Saamis- todistukset	Oman pääoman ehtoiset Instrumentit	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Milj. €				
Avaava tase 1.1.2017	85	106	6	197
Käyvän arvon muutokset	50	12	1	63
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-11	-89		-100
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset	0	2		2
Siirrot korkokatteeseen			-5	-5
Laskennalliset verot	-8	15	1	8
Päättävä tase 31.12.2017	117	45	2	164

Myytavissä olevat rahoitusvarat

	Saamis- todistukset	Oman pääoman ehtoiset Instrumentit	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Milj. €				
Avaava tase 1.1.2016	32	77	11	120
Käyvän arvon muutokset	78	47	1	126
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-12	-27		-38
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset	0	16		16
Siirrot korkokatteeseen			-9	-9
Laskennalliset verot	-13	-7	1	-19
Päättävä tase 31.12.2016	85	106	6	197

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli 204 miljoonaa euroa (245) ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 41 miljoonaa euroa (49). Katsauskauden lopussa käyvän arvon rahastossa oli oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 67 miljoonaa euroa (139) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 11 miljoonaa euroa (7).

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen, myyntitappioiden ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Liite 16 Annetut vakuudet

Milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	35	1
Muut	5 663	4 973
Annetut vakuudet yhteensä*	5 699	4 973
Vakuudelliset johdannaisvelat	889	1 351
Vakuudelliset muut velat	4 081	3 443
Yhteensä	4 969	4 794

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 6,0 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,5 miljardia euroa on päivän sisäisen limiitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 17 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Takaukset	532	716
Takuuvastuut	1 470	1 460
Luottolupaukset	5 495	5 470
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	359	344
Muut*	729	677
Yhteensä	8 585	8 667

* Josta vahinkovakuutustoiminnan sitoumukset pääomarahastoihin 208 miljoonaa euroa (156).

Liite 18 Luottolaitosvakavaraisuus

Luottolaitosvakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.

Omat varat, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 149	4 005
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-125	-279
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-2	-6
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	4 022	3 720
Aineettomat hyödykkeet	-76	-76
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-16	-23
Ennakoitu voitonjako	-212	-201
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alljäämä	-134	-126
Ydinpääoma (CET1)	3 584	3 295
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	137	140
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	137	140
Ensisijainen pääoma (T1)	3 720	3 435
Debentuurilainat	1 073	1 193
Toissijainen pääoma (T2)	1 073	1 193
Omat varat yhteensä	4 793	4 628

Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 5 miljoonaa euroa.

Pääomalinainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä.

Kokonaisriski, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Luotto- ja vastapuoliriski	19 694	19 354
Standardimenetelmä (SA)	2 069	1 861
Valtio- ja keskuspankkivastuut	18	33
Luottolaitosvastuut	29	51
Yritysvastuut ***	1 963	1 702
Vähittäisvastuut	14	12
Muut *	44	64
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	17 626	17 493
Luottolaitosvastuut	1 053	1 141
Yritysvastuut	11 643	11 551
Vähittäisvastuut	1 130	983
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset **	3 753	3 741
Muut	47	77
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 179	1 329
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 266	1 163
Vastuun arvonolkaus (CVA)	205	253
Kokonaisriski yhteensä	22 343	22 099

* Muiden vastuiden riskipainosta 44 miljoonaa (45) euroa on laskennallisia verosaamia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.

** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhman sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.

*** Vertailutietoa korjattu SA Yritysvastuiden osalta.

Suhdeluvut, %	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	16,0	14,9
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	16,7	15,5
Vakavaraisuussuhde	21,5	20,9

Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	16,0	14,9
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	16,0	14,9
Vakavaraisuussuhde	20,8	20,3

Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Omat varat	4 793	4 628
Pääomavaatimus	2 358	2 327
Puskuri pääomavaatimukseen	2 435	2 301

Pääomavaatimus muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Liite 19 Vastuut luottoluokittain

Yrittävyyden vastuut luottoluokittain (FIRB)

31.12.2017

Luottoluokka	Vastuu- arvo, (EAD) milj. €	CF, keski- määrin, %	PD, keski- määrin, %	LGD, keski- määrin, %	Riskipaino- tetut erät, milj. €	Riskipaino, keski- määrin, %	Odotetut tapot, milj. €
1,0-2,0	970	93,3	0,0	44,7	144	14,9	0
2,5-5,5	14 036	72,7	0,2	44,4	5 250	37,4	11
6,0-7,0	3 572	68,8	1,2	43,5	3 261	91,3	19
7,5-8,5	1 765	68,9	4,0	44,0	2 333	132,2	31
9,0-10,0	292	62,2	16,6	44,9	655	224,3	22
11,0-12,0	338	58,8	100,0	45,9			155
Yhteensä	20 972	72,0	0,9	44,3	11 643	56,4	238

31.12.2016

Luottoluokka	Vastuu- arvo, (EAD) milj. €	CF, keski- määrin, %	PD, keski- määrin, %	LGD, keski- määrin, %	Riskipaino- tetut erät, milj. €	Riskipaino, keski- määrin, %	Odotetut tapot, milj. €
1,0-2,0	1 028	92,5	0,0	44,7	154	15,0	0
2,5-5,5	13 003	74,9	0,2	44,3	4 956	38,1	10
6,0-7,0	3 671	71,4	1,2	44,1	3 440	93,7	19
7,5-8,5	1 932	69,6	4,4	44,5	2 732	141,4	38
9,0-10,0	116	54,3	22,7	44,7	268	230,8	12
11,0-12,0	374	53,2	100,0	46,1			173
Yhteensä	20 124	74,0	0,9	44,3	11 551	58,5	252

Keskimääräisessä PD:ssä ja riskipainossa ei ole huomioitu maksukyvyttömiä eli luottoluokkia 11,0 ja 12,0.

Liite 20 Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Hyväksyttävä oma varallisuus	902	983
Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)		
Markkinariski	460	483
Vakuutusriski	289	293
Vastapuoliriski	40	31
Operatiivinen riski	45	43
Hajautushyödyt ja vaimennusvaikutus	-169	-164
Yhteensä	666	687
Puskuri SCR:ään	236	296
SCR-suhde, %	135	143
SCR-suhde, % (Ilman siirtymäsääntöä)	135	127

Luvuissa on huomioitu siirtymäsäännökset ja ne ovat OP Ryhmän arvion mukaisia.

Liite 21 Lähipiiritapahtumat

OP Yrityspankki -konsernin lähipiiriin muodostavat emoyhtiö OP Osuuskunta, konserniin yhdistellyt tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, hallintohenkilöt ja näiden läheiset perheenjäsenet sekä muut lähipiiriin kuuluvat yhteisöt. OP Yrityspankki -konsernin hallintohenkilöihin luetaan OP Yrityspankki Oyj:n toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallintohenkilöllä tai hallintohenkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätiö ja sisaryritykset OP Osuuskunta -konsernissa.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2016 jälkeen.

Taloudellinen informaatio 2018

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvoitteen perusteella OP Yrityspankki Oyj julkaisee seuraavan taloudellisen informaation:

Vuoden 2017 raporttien julkaisuajankohdat:

OP Yrityspankin toimintakertomus ja tilinpäätös 2017	vko 9
Selvitys OP Yrityspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017	vko 9
OP Ryhmän toimintakertomus ja tilinpäätös 2017	vko 9
Selvitys OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017	vko 9
OP Ryhmän vuosikatsaus 2017 (sis. vastuullisuusraportin)	vko 9

Vuoden 2018 osavuositarkastusten julkaisupäivät:

Osavuositarkastus 1.1.–31.3.2018	3.5.2018
Osavuositarkastus 1.1.–30.6.2018	1.8.2018
Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2018	31.10.2018

Helsingissä 8.2.2018

OP Yrityspankki Oyj
Hallitus

Lisätiedot:

Toimitusjohtaja Jouko Pölonen, puh. 010 253 2691

Viestintäjohtaja Carina Geber-Teir, puh. 010 252 8394

www.op.fi